

ST·OLAV

K A T O L S K T I D S S K R I F T

• F R A M K R I S T M E N N F R A M •

66 ÅRGANG

8. APRIL 1954

A V I N N H O L D E T : NR.
VED KRONPRINSESSE MÄRTHAS DØD - HVOR KATOLSK
ER FRANKRIKE? II. - KRISTENHETENS KIRKER OG KONFE- 13
SJONER - URETT MOT «VÅR KIRKE»? - DET LEGEN-
DARISKE KRUSIFIKS I LUCCA - SKJEBNETIMEN - JUBI- 15
LEUMSFEIRINGER - LITTERATUR - NYTT FRA UTLANDET
NESTE NUMMER KOMMER 29. APRIL 1954

Årets PÅSKEGUDSTJENESTER i Oslo :

St. Olavs kirke, Akersv. 1.

Palmesøndag, 11. april:
Kl. 7: Messe.
Kl. 8.30: Barnegudstjeneste.
Kl. 9.45: Low Mass.
Kl. 11: Palmevigsel, prosesjon, høymesse.
Kl. 19: Fastepreken ved pater Le Breton O.P.
Skjærtorsdag, 15. april:
Kl. 9.30: Pontifikalmesse med vigsel av de hellige oljer, og kommunion.
Kl. 19: Hellig time. Tilbedelse hele dagen.
Langfredag, 16. april:
Kl. 11: Pontifikalsorgedagstjeneste m. preken.
Kl. 19: Korsveiandakt.
Påskeaften, 17. april:
Kl. 20: Vigsel av påskelyset, døpevannet, fornyelse av dåpspakten, høymesse.
1. Påskedag, 18. april:
Kl. 8.30: Messe.
Kl. 9.45: Low Mass (English Sermon).
Kl. 11: Pontifikalmesse m. preken av Hs. Hv. Biskopen.
Kl. 19: Påskevesper.
2. Påskedag, 19. april:
Kl. 8.30 og 9.45: Stille messe.
Kl. 11: Høymesse m. preken.
Ingen aftenandakt.
Hvite søndag, 25. april:
Kl. 7 og 8: Messe.
Kl. 9: Messe m. barnas første hl. kommunion.
Kl. 10: Low Mass.
Kl. 11: Høymesse m. preken.
Kl. 19: Festandakt m. barnas vigselbønn til Guds Mor.

St. Hallvards kirke, Urtegt. 29.

Palmesøndag, 11. april:
Kl. 8: Stille messe.
Kl. 10.30: Palmevigsel, prosesjon, høymesse.
Kl. 19: Aftenmesse.
Skjærtorsdag, 15. april:
Kl. 8: Høymesse m. påskedommunion.
Kl. 19: Hellig time. Tilbedelse hele dagen.
Langfredag, 16. april:
Kl. 10.30: Sorgedagstjeneste m. siste fastepreken.
Kl. 19: Korsveiandakt.
Påskeaften, 17. april:
Kl. 20: Vigsel av påskelyset, døpevannet, fornyelse av dåpspakten, høymesse.
1. Påskedag, 18. april:

Kl. 8: Sangmesse m. kort preken.
Kl. 10.30: Levitthøymesse m. preken.
Kl. 19: Aftenmesse m. kort preken.
2. Påskedag, 19. april:
Kl. 8: Stille messe.
Kl. 10.30: Høymesse m. preken og sakramental velsignelse.
Ingen gudstjeneste om aftenen.
St. Dominikus kirke, Neuberggt. 15.
Onsdag kl. 19: Tenebræ.
Skjærtorsdag:
Kl. 8.30: Høymesse med kommunion.
Kl. 18: Sakramentsandakt og Tenebræ.
Langfredag:
Kl. 10.30: Præsanktifikatmesse m. preken.
Kl. 18: Korsveiandakt og Tenebræ.
Påskeaften:
Kl. 23: Vigsel av påskelyset, fornyelse av dåpspakten, deretter høymesse.
1. Påskedag:
Kl. 8.15 og 9.30: Stille messe.
Kl. 10.30: Høymesse.
Kl. 18: Kompletorium og sakramentsandakt.
2. Påskedag som på vanlige søndager.
Grefsen kapell, Glads veg 23.
Palmesøndag, *1. Påskedag*, *2. Påskedag*: Alle dager kl. 9.30: Sangmesse m. preken.
Jesu Hjerter kapell, Nyv. 17, Stabekk.
Skjærtorsdag:
Kl. 8.45: Sangmesse m. menighetens påskedommunion.
Langfredag:
Kl. 10.45: Korsveiandakt.
Påskeaften:
Kl. 20: Vigsel av påskelyset, døpevannet, fornyelse av dåpspakten, høymesse.
1. Påskedag:
Kl. 9.05: Sangmesse m. preken.
Kl. 10.45: Høymesse m. preken.
Kl. 17.45: Andakt.
Hvite søndag:
Kl. 9.05: Sangmesse m. Første-kommunion.
Kl. 10.45: Stille messe.
Vår Frue Villøs kapell, Ullernchaussee 52, Smestad (Montebello).
Skjærtorsdag:
Kl. 7: Høymesse.
Langfredag ingen messe.
1. og 2. Påskedag som alm. søndager.

Liturgisk kalender :

SØNDAG 11. APRIL: *Palmesøndag*. Ep. Filip. 2, 5—11. Ev. Matt. 26, 1—75; 27, 1—66.
Mandag, tirsdag, onsdag: Feriedager. *Skjærtorsdag*: Ep. I. Kor. 11, 20—32. Ev. Joh. 13, 1—15.
Langfredag: I. lesning: Oseas, 6, 1—6. II. lesning: II. Mos. 12, 1—11. Lidelseshistorien: Joh. 18, 1—40; 19, 1—42. *Påskeaften*: Ep. Kol. 3, 1—4. Ev. Matt. 28, 1—7.
SØNDAG 18. APRIL: *1. Påskedag*: Ep. I. Kor. 5, 7—8. Ev. Mark. 16, 1—7. *Mandag*:¹ (2. Påskedag): Ep. Ap. gj. 10, 37—43. Ev. Luk. 24, 13—35. *Tirsdag, onsdag, torsdag og fredag*: Oktavdager. *Lørdag*: Hvite-lørdag.
SØNDAG 25. APRIL: *Hvite-søndag*. Ep. I. Joh. 5, 4—10. Ev. Joh. 20, 19—31. *Mandag*: Markus, evangelist (egtl. 25. april). *Tirsdag*: Petrus Canisius, bekj., kirkelærer. *Onsdag*: Paulus av Korset, bekj. *Torsdag*: Peter, mart. *Fredag*: Katerina av Siena, jomfru. *Lørdag*: Filip og Jakob, apostl.
Om fastebestemmelsene for kommunikanter ved Påskennatt-messen se notis s. 77.
Kollekten på 1. påskedag tilfaller prestene. Fra og med 2. påskedag opphører de lukkede tider.

ST. OLAV

Redaksjon, ekspedisjon og forlag: Akersv. 5, Oslo. Telefon 42 37 43. Kl. 9—16. Mandag, lørdag: Kl. 9—13.
Abonnementspris: Kr. 15.00 pr. år; for utlandet + porto kr. 2.40. Girokonto nr. 15986.
Abonnement tegnes i ekspedisjonen og på ethvert postkontor.
Annonser må være innsendt innen onsdag aften uken før utgivelsesdatoen (angitt på 1. omslagsside).

Vi ønsker alle våre lesere,
medarbeidere og annonsører en

gladelig påske

St. Olavs redaksjon og ekspedisjon.

Ta aktivt del i Den stille ukes gripende liturgi ved hjelp av vår lille bok

DEN STILLE UKE

Kr. 3.—

Heftet

«PÅSKENATTENS NYE LITURGI»

Kr. 0.50

St. Olavs Forlag, Akersv. 5, Oslo

Vår ordning med

GAVEABONNEMENT

er blitt populær.

Benytt Dem av det!

Kr. 15,— for et helt år.

Har denne annonse noen verdi?

De avgjør det ved å benytte oss som Deres forsikringsforbindelse

Gulli & Rokk

Assurance

Stortingsgt. 22

Sentralbord 33 44 00

OSLO

FYRINGSOLJE

brukes av

Bispegården
St. Josephs Institutt
Vor Frue Hosp. Nerveavd.
St. Dominikus kirke.
St. Elisabethsøstrenes
Pleiehjem
Sta. Katarinahjemmet.

Oslo

St. Pauls Kirke
Moderhuset
Florida Sykehus
Øyenklinikken

Bergen

St. Josephs Hospital, Drammen
St. Torfinns Klinik, Hamar
St. Fransiskus Hosp., Hønefoss.

*

Ved bestilling av olje: Oslo 68 34 66
Service: Oslo 56 35 92

CRUX FIDELIS

Prosesjonshymne Langfredag

Av Venantius Fortunatus († etter 600) — omskrift ved Ragnhild Foss

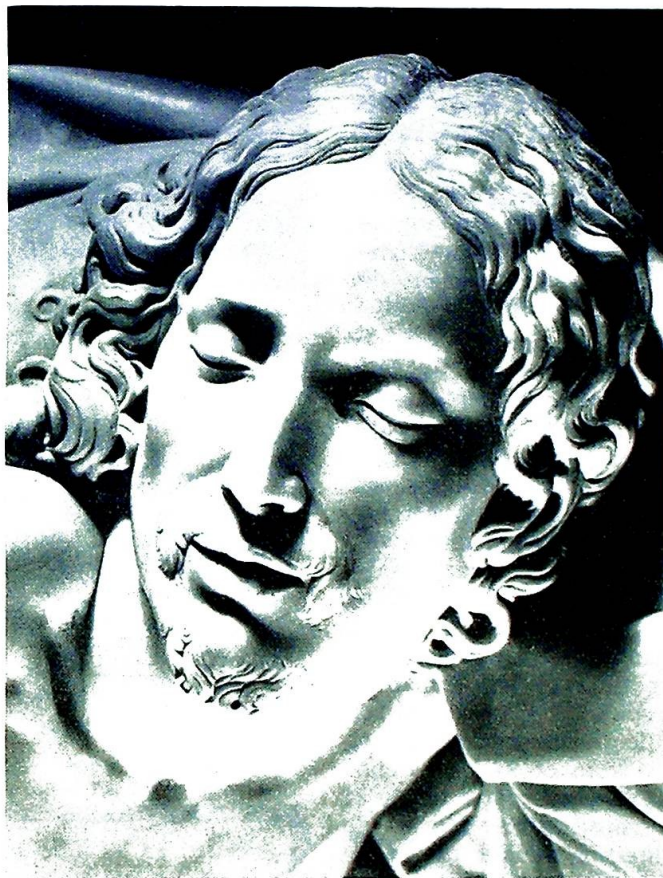
Kross du sterke, du det eine
edle tre av alle var.
Ingen skog vel slike reine
blomar, blad og frukter bar.
Sæle kross, so sæle naglar
og so sæl ei byrd det var!

Pris, mi tunge, då med fagnad
dagen som til siger rann!
Pris vår underfulle lagnad:
Gud oss gav ein Frelsarmann,
som gav burt sin reine lekam
og på krossen siger vann.

Ein gong førde oss den raude
frukti ned i syndenatt.
Herren såg vår sjele daude
og dei tunge band som batt.
Miskunnsam han lét den kvite
veden lyfta sjeli att.

Frelsarverket so laut krevja,—
Herrens visdom hev sitt rom:
jordi skaut si saft og sevja
upp i stomn og blad og blom.
Han som oss med treet sâra,
fekkt frå treet òg sin dom.

Då rann Herrens dag, den
store,
skein som gull i solarglans,
og vår skapar dette gjorde
som var godt i augo hans:
reine møyarfanget fødte
sonen hans med sigerkrans.

Detalj av Michelangelos «Pietà» — Skulpturgruppe, Peterskirken i Rom.

Guten gret, då han til jordi
føddest i ei krubbe trong;
men i frygd den unge mori
linda han med' englar song;
ikkje visste ho: ved krossen
laut han lindast siste gong.

Sine dagar til den siste
ofra han i bøn og bot;
væl sin lidingsveg han visste.
øksi ferdug låg ved rot.
Tolug då som lam i dauden
gjekk han krossen sin imot.

Gall og eddik for hans kvide,
røyr og lanse òg der stod,
men frå Herrens hjarteseide
sildra livsens vatn og blod.
Himmel, jord og alle stjernor
reine vert i denne flod.

Gjer då dine greiner mjuke,
stolte tre, som vidjestreng:
stive, harde veden strjuke
han so lint som dun på veng!
Sval vår konungs særde lemer,
gjev han livd i lauvmjukt
heng!

Sæle kross, me no vår Frelsar
hyller i din høge stamn;
dine bjelkar òg me helsar,
båten som ber Jesu namn.
Blod av lammet hev du
drukke,
det er hav og himmelhamn.

Æra vere allheimsdrotten
i det høge, Han som er,
Far og Son og Heilaganden,
Søpar, Frelsar, Trøystar kjær.
Hans er makti og all ære,
pris din konge, ljosens her!

VED VÅR KRONPRINSESSES DØD

Hele Norge er i dag en sorgens tempelgård, der hjertene blør og hodene senkes — et folk som stille gråter over sine drømmers prinsesse, eslet og kallet til dronning for landet — ja, kronet forlengst i folkets og nasjonens hjerte.

Stille har hun trukket seg tilbake, smilt sitt siste smil, fredfullt lukket sine gode og milde øyne — i dødens søvn.

Stille ble landet. —

Stille blir også sorgen. Så helt har den tatt våre tanker. Og den vil prege dem lenge, lenge utover den stund da graven har sluttet vår elskede Kronprinsesse inn i sitt skjød og sin stillhet.

Befrikk fra lidelsens kors, ligger hun svøpt i Guds kjærlighet og fred — venter på den livets oppstandelse som ingen tidfesting kjenner.

Til livets Majestet, som også har kjent dødens bite vé og farvel og ensomhet, går våre bønner opp for hennes sjel og for dem som i Kronprinsessen har mistet den dyrebare datter, hustru og mor.

Men hun ligger, vårt tapre, tapte dronningsemne, også svøpt i vår kjærlighet, i vårt savn og i vår uutsigelige takk for det hun i sin storhet ga oss.

Det er så at hvert liv er dyrt og stort, ja, hellig, uansett evner og kår til utfoldelse. I Guds tanke fødtes vi alle til storhet, og ved veis ende skal vi alle måles etter utspringets mål.

Men blant menneskene råder en annen lov: Store mennesker fødes ikke. All sann storhet må vinnes, og det mest gjennom forsakelse, og i sin ekthet trives den bare hos dem som ser ærens plass der hvor de kan tjene.

Det er ingen motsetning mellom disse to kall til storhet. Det er bare det at vi mennesker naturlig gripes mest av det som er menneskelig målbart.

Kronprinsesse Märtha var en av dem som bar i seg storhetens kall. Og det er naturlig at vi ser det først og fremst med øynene rettet på vår saga.

Rik, lys, vakker kom hun til landet vårt. Alt hun eide ga hun det — ja mer! Hun var av dem som i sin storhet forvaltet det sjelens — eller hjertets? — edle pund, som sier at alt som gis, er fått, og må gis på ny for å bestå og vokse.

Kronprinsesse Märtha kjente det sikkert slik da hun for 25 år siden ga sin hånd til Norges Kronprins: At hun måtte være rede til å gi mer enn sitt prinsessehjerte og alt som det rommet av drøm og kjærlighet. For utover dette kom et kall til henne høyere enn det hun kunne fylle alene. Hun visste at da hun sto brud med Kronprins Olav av Norge, da sto hun brud med hele folket og landet og hadde fått til ekte intet mindre enn det unge Norges nye fremtid.

Stolende på Guds hjelp, møtte hun kallet.

I det lys vi i dag ser Kronprinsesse Märthas ydelse gjennom disse 25 år kan vi ved hennes bære bare si med takk til Gud og henne: Hun ga i sannhet det hun fikk rikere tilbake! Sammen med Kronprinsen skapte hun et lykkelig og harmonisk hjem, tjente sitt nye fedreland i fred som i krig på en måte som gjorde at vi ble stolte av henne. Og utover det: Hun opplevde den nåde å få skape trygghet om monarkiets fremtid i vårt land, ikke bare ved å sikre

arverekken, men ved å festne det i folkets kjærlighet og hengivenhet.

Så uendelig vemodig er derfor tanken på at vi ikke skulle få se henne som Norges dronning. Å forsone oss med det, må ha vært hennes siste såre tanke for oss som landsmoder. Men i det kunne hun ikke lykkes.

Offerberedt til det siste kunne hun likevel trekke seg tilbake, lykkelig og takknemlig, og lukke sine øyne i kjær forvissning om at ved døden sto tronrekken vakt: Haakon, Olav og Harald, sammen med Ragnhild, Astrid og hele folket.

Vi senker våre hoder i vemod og sorg — og takk: «Herren ga, Herren tok — Herrens navn være lovet!»

Sørgegudstjeneste i våre kirker

Hans Høyærværdighet biskopen har bestemt at det mandag aften den 12. april skal holdes sørgegudstjeneste for H.K.H. Kronprinsesse Märtha i bispedømmets kirker. Hennes minne vil bli hedret med takknemlighet for hva vi skylder henne og den kongelige familie og med bønn om at Gud må gi henne del i sin evige herlighet.

Hvor katolsk er Frankrike?

II. Konklusjoner og vurderinger

Hva den religiøse tro i de forskjellige deler av Frankrike angår, viste rapporten til det franske institutt for opinionsundersøkelser at troen er meget sterk i Vest-Frankrike. Denne betegnelse dekker en stor del av Normandie, hele Bretagne, Ille-et-Vilaine, Mayenne, Maine-et-Loire, Loire-Inférieure og la Vendée. Av dem som ble spurt i disse områder, svarte 91 % bekreftende på spørsmålet om de betraktet seg som katolikker. I nord og øst, omfattende Pas-de-Calais og le Nord og landet øst for linjen fra Meuse til Jura-fjellene, svarte 89 % bekreftende; i le Nord-Central 84 %; i le Midi 83 % og i Paris 80 %. Men svarene falt annerledes ut på spørsmålet om regelmessige messebesøk. To viktige områder i Midt-Frankrike — Doubs i øst og Haute-Vienne og Creuse mot vest og området rundt Paris (Seine, Seine-et-Marne, Aube og Yonne) er i alminnelighet betraktet som avkristnet, fordi folk i disse områder så sjelden går til messe. Hvor beklagelig dette enn er, er det likevel iallfall noe, at de fremdeles erklærer, at de er katolikker.

I Vest-Frankrike er det alminnelig at folk praktiserer sin religion. De som ikke iakttar sine religiøse plikter, betraktes som *orgueilleux*, som noen underlige fremtoninger. Det er sjelden at noen kritiserer Kirken. Blant dem som ikke praktiserer, forekommer det likevel at noen kritiserer prestene for at de blander seg for meget i politikk. I Nord- og Øst-Frankrike springer kritikken ut av klassefølelsen. Folk her føler seg ofte støtt over de forskjellige «klasser» av kirkelige begravelser og vielser, og sosial og yrkesmessig forskjellighet avspeiles ofte i graden av religiøs iver. I landkommunene er trangen til religiøs praksis sterkest, hos kontorfolk og funksjonærer i byene er den svakest: i Paris og noen andre store byer går bare 25 % til messe, mens 54 % aldri går til skrifte. Mellom disse to grupper har vi handelsstanden, håndverkerne og andre næringsdrivende. Om denne gruppe kan det sies at den heller praktiserer enn at den unnlater å gjøre det. Borgerskapet er i det hele tatt mindre likegyldig i religiøs hensende, selv om, hva rapporten bemerker, det burde vært sondret mellom småborgere, middelstanden og storborgerskapet. Som helhet betraktet kan imidlertid borgerskapet anses som en «katolsk klasse». Det er aktivt med i de katolske organisasjoner og gir meget til det karitative og kirkelige arbeide. Bøndene derimot er ikke så interessert i det aktive arbeide, men de nærer stor ærbødighet for tradisjonene. Det er bare når det dreier seg om arbeiderklassen i de store byer, og da særlig i Paris, at rapporten berører det problem som arbeiderprestenes apostolat tok sikte på å løse.

Den understreker i denne forbindelse hvor fremherskende den oppfatning er blant arbeiderne, at Kirken ikke interesserer seg for dem. Det er blant dem og de lavere grader av funksjonærer at antiklerikale følelser er sterkest, og hvor kritikken mot prestskapet kommer sterkest til uttrykk. Selv en

praktiserende katolsk arbeider føler seg ofte isolert i menighetsatmosfæren. Rapporten bemerker at det i mange kirkesogn i Paris er slik at borgerskapet og arbeiderne ikke går til den samme messe. Arbeiderne går helst til en tidligere messe, fordi de ikke føler seg vel blant dem som går til de senere messer. Det viser seg at innflytelsen fra den sosiale bakgrunn virker sterkt på den enkeltes religiøse følelse. Ensartede sosiale omgivelser begunstiger det religiøse liv: det kreves mere mot og utholdenhet av en isolert arbeider å leve katolsk enn av en gruppe borgerlige. Men det finnes en større splittelse som er betraktelig farligere. Paris er i virkeligheten to byer som ligger ved siden av hverandre. På vestkanten bor borgerskapet som praktiserer, på østkanten proletariatet som ikke praktiserer. Tretti eller firti prester på østkanten har hendene fulle med å ta seg av relativt små grupper som omfatter i alt om lag 10 000 troende, mens det finnes mellom 250 000 og 300 000 de ikke kommer i kontakt med. I Putaux som er en utpreget arbeiderbydel, går bare 6 % til messe om søndagen, blant dem 90 arbeidere og 44 kvinnelige arbeidere. Men rapporten peker likevel på det som er sakens kjerne:

«Ifølge undersøkelsen er der intet som tyder på at det proletariske miljø i sin helhet er avkristnet. Proletariatets holdning er mer preget av en løslivelse fra Kirken enn en overlatt fiendtlig innstilling til religionen som sådan.»

Bare 7 % av proletariatet som man har antatt var helt avkristnet, betegner seg som ateister. Ytterligere 10 % anser Guds eksistens for å være «usannsynlig». Men disse tall skiller seg ikke meget fra dem som gjelder for hele Frankrike. Og lenger fram kommer rapporten igjen inn på det som er hovedsaken:

«Man kan ikke vurdere vitaliteten til katolisismen i Frankrike utelukkende på grunnlag av den katolske praksis og tallet på de troende som deltar i Kirkens gudstjenester. Det katolske fellesskap og følelsen av å tilhøre dette fellesskap strekker seg langt utenfor den gruppe katolikker som overværer gudstjenestene . . . Om man kan iakttå en slags «fortæring» som muligens i løpet av en generasjon vil kunne redusere tallet på troende, synes det katolske fellesskap å være en mektig kraft hos alle Kirkens medlemmer, en kraft de har fått i arv og som de kommer til å gi videre til sine barn. Fornektelsen av all tro — ateisme — finner man bare hos en meget liten gruppe dømte katolikker.»

Det er den generelle konklusjon som trekkes av dette verdifulle dokument. Den har vært meget diskutert i Frankrike etter offentliggjørelsen. Den forutsetning man gikk ut fra, nemlig at 20 % av alle franskmenn ikke er døpt, bestrides av le Chanoine Boulard. Han innrømmer at han selv regnet med det samme tall i sin bok *Essor ou déclin du clergé français*. Men de undersøkelser han senere har foretatt i forskjellige deler av Frankrike og i byene, har gjort at han nå hevder at høyst 3 % av alle franskmenn er udøpt, bortsett fra ytterligere 3 %, hvis foreldre har bekjent seg til andre konfesjoner. I Frankrike finnes det 700 000 protestanter, 300 000 muhamedanere og 150 000 jøder. Om le Chanoine Boulard har rett, vil sannheten om Kirkens stilling i

Kristenhetens kirker og konfesjoner

Av pater Finn Dominique Thorn, O.P.

Einar Molland: *Konfesjonskunnskap*.
Forlaget Land og Kirke. Oslo 1953.

VELMENT UNØYAKTIGHET

EN VELKOMMEN BOK

I fjor utga professor Einar Molland en bok som lenge har vært ventet: «Konfesjonskunnskap». Dette verk er frukten av årelange studier, og betyr en meget verdifull tilvekst til vår teologiske faglitteratur. Fra katolsk hold er der særlig grunn til å ønske professor Mollands bok velkommen, fordi vi her møter en ikke-katolsk forsker som med vitenskapelig saklighet gir en nøktern og objektiv fremstilling av den katolske kirke, — noe vi hittil ikke har vært vant til her hjemme.

Konfesjonskunnskapen er jo en forholdsvis sen disiplin innenfor teologien. Den er ganske naturlig vokset fram av ønsket om å lære kristenhetens forskjellige konfesjoner å kjenne. Opprinnelig var det den konfesjonelle polemikk som besørget dette kjennskap. Men det førte som oftest til nedvurdering av motstanderen, og en ensidig forherligelse av ens egen konfesjon. Den sammenlignende konfesjonskunnskaps ideal er derimot «upartisk objektivitet og forståelse av hvert kirkesamfunn ut fra det som vedkommende samfunn selv oppfatter som det sentrale. Idealet er å fremstille den romerske katolisisme slik at en romersk katolikk vil kunne anerkjenne karakteristikken som rettferdig, og å tegne et bilde av baptistenes samfunn som en baptist vil anerkjenne. Det gjelder hverken å idealisere eller karikere, men å karakterisere» (s. 13).

Frankrike være mindre oppmuntrende enn det bilde det franske institutt for opinionsundersøkelser har tegnet på grunnlag av sin undersøkelse. Det må også nevnes at han mener at tallet på dem som oppfyller sin påskeplikt, er betraktelig lavere enn det rapporten er kommet til, nemlig 29 % og ikke 52 %. Likeledes bør nevnes at også andre som f. eks. *Georges Hourdin i Terre Humaine* og *M.J.P. Dubois-Dumée i Temoignage Chrétien* har funnet rapporten for optimistisk.

Men stort sett godtar de fleste kommentatorer (som pater *Rouquette S.J.* i *Etudes*, le Chanoine Boulard i *La Croix* og *Pierre Gignac* i *La France Catholique*) rapporten og de konklusjoner som er trukket av *Réalité*.

Og dominikanerpater *Kopf* som er professor i religionssosiologi ved Institut Catholique i Paris, som har godtatt undersøkelsens statistikk og helt ut anerkjent kompetansen hos dem som gjennomførte den, erklærer at det mest oppmuntrende i moderne fransk katolisisme unndrar seg en statistisk undersøkelse i kraft av sin egen natur, da det refererer seg til kvalitet og ikke til kvantitet: kraften i det nye liv som sprudler fram over alt og som fremtiden vil hente sin styrke av.

Det ville her føre for langt å undersøke hvor nær idealet det har lyktes for professor Molland å komme når det gjelder de mer enn tyve forskjellige konfesjoner og samfunn som han behandler. Jeg må innskrenke meg til å behandle hans omtale av den romersk-katolske kirke. Dessuten vil jeg peke på noen av de prinsippsspørsmål som konfesjonskunnskapen reiser.

For det første må jeg dessverre korrigere en unøyaktighet som er litt ubehagelig såvel for professor Molland som for meg. I anmeldelser av boken er det blitt pekt på at en representant for den romersk-katolske kirke har hatt anledning til å kritisere kapitlet om den romerske katolisisme. Dermed har dette kapitel så å si fått «imprimatur» fra katolsk hold. I forordet står det nemlig at forfatteren takker «pater Finn Thorn, O.P., for kritikk av kapitlet om den romerske katolisisme». Jeg ble nokså het om ørene da jeg leste det. Det faktiske forhold er følgende: Kapitlet om katolisismen er utarbeidet på grunnlag av forelesninger som professor Molland holdt ved universitetet i Oslo for ca. 10 år siden. Disse forelesningene fulgte jeg, og kom med kritiske bemerkninger til dem. Jeg har også ofte ved andre anledninger hatt anledning til å samtale med professor Molland om spørsmål i forbindelse med katolisismen, slik at han med god grunn kunne gå ut fra at jeg ikke hadde noe å innvende mot fremstillingen i hans «Konfesjonskunnskap». Og så har han da i et lettsindig øyeblikk — sikkert ut fra et ønske om å være elskverdig — takket meg for kritikk. Så dette med kritikken er for så vidt helt riktig. Men kapitlet i boken har jeg altså ikke hatt anledning til å gjennomlese og kritisere.

DEN KATOLSKE LÆRE OM FRELSESVISSHETEN

I det store og hele er fremstillingen korrekt. Og jeg vil understreke forfatterens tydelige vilje til å være rettferdig og objektiv. Der er imidlertid enkelte unøyaktige detaljer. På ett punkt er der endog en litt alvorligere feil. Det gjelder et spørsmål som spiller en ganske stor rolle i motsetningsforholdet mellom lutherdom og katolisisme, nemlig spørsmålet *frelsesvissheten*. Om dette skriver professor Molland:

«Tanken om frelsesvissheten blir avvist. Intet fromt menneske bør tvile på Guds miskunn, på Kristi fortjeneste og på sakramentenes kraft, men enhver som betrakter sin egen svakhet og mangel på beredskap, må frykte og engstes.» (S. 99.) Mollands uttalelse bygger på Trient-konsiliets formulering av dette lærepunkt, og den lyder slik: «Intet fromt menneske bør tvile på Guds miskunn, på Kristi fortjeneste og på sakramentenes kraft og virkning. Men enhver som betrakter seg selv, sin egen svakhet og mangel på beredskap kan frykte og engstes.» (Denzinger, s. 802.) Det dreier seg om et eneste ord der Mollands oversettelse i vesentlig grad avviker fra Trient-konsiliets formulering, men dette ene ord er

av så stor betydning at det får konsiliet til å si noe annet enn det det uttrykkelig har hatt til hensikt å si. Konsiliet har *ikke* sagt: Enhver som betrakter sin egen svakhet, *må* frykte. Det har sagt: Enhver som betrakter sin egen svakhet *kan* frykte. M.a.o. det er galt at en katolsk kristen stadig *må* gå i frykt for sin frelse. Men han *kan* ha grunn til å frykte. Når så Molland fortsetter at «ingen kan vite med full visshet at han virkelig har fulgt Guds nåde,» så er dette ikke bare riktig, men det fører inn en viktig nyanse: man kan ikke vite det med *full* visshet, men allikevel ha mange grunner til å tro at man er Guds barn og har Guds vennskap. Jeg er selvfølgelig fullt klar over at professor Molland ikke med vilje har oversatt *potest* med *må* for å forvanske det katolske syn på frelsesvissheten. Han har ganske enkelt ligget under for den vanlige lutherske oppfatning av katolisismen på dette punkt. Dette er således et ganske godt eksempel på hvordan selv en alvorlig vitenskapsmann ikke helt kan unngå å preges av det miljø han hører til.

SAKLIG FREMSTILLING

Der er som sagt enkelte andre mindre viktige unøyaktigheter, men jeg synes ikke det er grunn til å gå nærmere inn på dem. Dominikanerinnene kan kanskje føle seg litt fornærmet over å bli redusert til 3 000, når de er noe over 10 ganger så mange. At en katolikk behøver å skrifte hver gang han går til alters er heller ikke riktig. Alvorligere er at det et sted sies at «den asketisk-dualistiske tendens gir seg da utslag i at ekteskapet vurderes som en konseksjon til svake mennesker» (s. 114). Men det står i en petit-notis, og motsies for øvrig av det Molland ellers sier om ekteskapets sakramentale karakter.

Om fremstillingen i sin helhet vil jeg si akkurat det samme som pater Raulin sier i en anmeldelse av professor Skydsgaards «Ja og Nej»: «Jeg leser med interesse og stort sett anerkjennende. Jeg er nok klar over at fremstillingen er rent statisk, jeg savner dybden, inspirasjonen i den katolske tro, og er også klar over at jeg ikke ville være katolikk om min tro ikke hadde helt andre dimensjoner, men jeg gleder meg over at fremstillingen stort sett er korrekt og skyldes førstehåndskjennskap til kildene.» Som hovedinntrykk vil jeg derfor si at jeg nok kan godta det Molland sier, men jeg føler meg ikke egentlig hjemme i den katolske kirke slik den her blir skildret: korrekt, men kjølig. Og slik må det selvfølgelig være når kirken beskrives av en som vet en god del om den, men som ikke lever i den.

HVA ER KONFESJON?

Så vil jeg gå over til noen mere prinsipielle refleksjoner om det kirkesyn som ligger til grunn for Mollands «Konfesjonskunnskap». I sin bok bruker Molland ordet konfesjon i betydningen av et kristent samfunn som ved sin lære, sin forfatning, sin kultus og sin ethos har et bestemt særpreg som atskiller det fra andre kristne samfunn. Molland inndeler kristenhetens samfunn i en høyre og en venstre fløy. Til samfunnene på høyre fløy regner han dem som har bevart meget av den kirkelige tradisjon fra oldtiden og middelalderen i lære, forfatningsformer og kultus. Samfunnene på venstre fløy har avvist eller på annen måte forkastet eller tapt meget av denne

tradisjon. Molland plasserer den romersk-katolske kirke på ytterste høyre fløy, selv om han i sin fremstilling av praktiske grunner begynner med de orientalske kirker. Som siste samfunn på venstre fløy har han kvekerne. Til slutt har han noen Religions-samfunn med kristent innslag. (Unitarismen, Christian Science, Jehovas vitner, Mormonkirken.) Den anglikanske kirke og den lutherske kirke befinner seg omtrent i midten. Såvidt jeg husker fra forelesningene lot Molland skillelinjen mellom høyre og venstre fløy gå tvers igjennom Metodistkirken, fordi den både har et kirkelig og et frikirkelig preg.

TO SLAGS BEKJENNELSER — TO SLAGS KIRKESYN

Her står da alle kristenhetens samfunn pent oppstilt ved siden av hverandre. Det er greitt og praktisk. Men det *er* ikke så pent i virkeligheten. Det tilslører ikke så lite av splittelsens tragikk. Og — som jeg senere skal komme tilbake til — ingen av disse kirker og samfunn gis rett til å kalle seg Kristi kirke. Kristi kirke som sådan leter vi forgjeves etter i denne Konfesjonskunnskap. Den eksisterer bare i, med, og under de mange splittede samfunn.

Mollands bok faller i tre deler. Den første omhandler «De oldkirkelige symboler»; den annen del «Kristenhetens kirkesamfunn»; den tredje «Religions-samfunn med kristent innslag». Det som særpreger de oldkirkelige symboler — Den apostoliske trosbekjennelse, Den nikenske trosbekjennelse og Den athanasianske trosbekjennelse — til forskjell fra dem som behandles i bokens annen del, er deres universelle karakter. De er ment å skulle gjelde for alle kristne til alle tider. I dem taler den ene kirke. I Mollands bok har vi med andre ord å gjøre med bekjennelsesskrifter i to forskjellige betydninger. Den første betydning er den som ligger til grunn for oldkirkens og middelalderkirkens bekjennelser, og den annen er de særkirkelige bekjennelser som er oppstått etter reformasjonen. Slike særkirkelige bekjennelser er da den lutherske Augustana, Den anglikanske kirkes 39 artikler, Den franske reformerte kirkes Confessio Gallicana osv.

Hva betyr nå dette? Det betyr den meget alvorlige kjensgjerning at de to forskjellige betydninger av bekjennelse, innebærer to forskjellige betydninger av begrepet kirke. For det første har vi den ene synlige universelle kirke, for det annet har vi flere synlige kirker, mens den *ene* synlige kirke ikke lenger eksisterer. Reformasjonstiden betyr m.a.o. bruddet med oldtidens og middelalderens kirketanke. For dem som i oldtiden formulerte disse ord i den nikenske trosbekjennelse: Jeg tror på én, hellig, katolsk og apostolisk kirke, var det klart hva de mente. Denne ene kirke var det synlige samfunn de levte i, som de var biskoper i, som skrev seg fra apostlene, og som var utbredt over hele den da kjente verden. For dem som etter reformasjonen bekjenner disse ord, betyr de troen på et usynlig samfunn som alle de synlige kirker er manifestasjoner av. Før reformasjonen betyr altså begrepet kirke: den ene synlige kirke. Etter reformasjonen betyr det: én usynlig kirke, mange synlige kirker.

DEN ENE KIRKE OG DE MANGE KIRKESAMFUNN

Dette er da den alvorlige prinsipielle innvending jeg har å gjøre mot professor Mollands Konfesjonskunnskap: Han omtaler over 20 av kristenhetens

samfunn. Men ikke ett av dem betrakter han som kirke i den betydning som oldtiden og middelalderen forsto med kirke. Også den katolske kirke behandles bare som en av kristenhetens mange konfesjoner. Forfatteren er selvfølgelig fullt oppmerksom på det problem som her reiser seg. Således skriver han i en paragraf om «Kristenhetens splittelse som teologisk problem»: «Det er en anstøtssten for troen at Kristi kirke ikke er en, men mange. Hva er sant og hva er rett når de kristne kirkesamfunn er så innbyrdes uenige? Kan noen kirke gjøre krav på å være den ene rette?» (s. 295).

I sin meget omfattende bibliografi gir professor Molland følgende karakteristik av Konrad Algermissens «Konfessionskunde» (utg. 1930 og 1939): «En fortreffelig håndbok, objektiv, med en fylde av opplysninger og rikholdig bibliografi» (s. 315). Nå er det meget interessant å se hvordan Algermissen legger an sin Konfesyonskunnskap. Han begynner sitt verk med å definere hva kirken er. Hans første kapittel har følgende paragrafer: Betydningen av ordet «kirke». Kirken som Guds rike. Kirken som Kristi brud. Kirken som Corpus Christi Mysticum (Kristi mystiske legeme). Kirkens organiske oppbygning. Kirkens synlige overhode. Den samme kirkes kjennetegn. Bestemmelse av begrepet kirke. Bestemmelse av begrepet sekt.

For Algermissen er altså kirken en gitt størrelse som gjennom 2000 år uforandret har bevart sitt særpreg som Kristi ene kirke til denne dag. Det skulle være unødvendig å tilføye at Algermissen er katolikk. Som vitenskapsmann står han på høyde med professor Molland. Men disse to forskere har altså to forskjellige syn på kirken. Den ene går ut fra at Kristi kirke er én. Den annen går ut fra at den er mange. Den første regner med Kristi kirke som én synlig konkret realitet. Den annen kjenner bare en splittet kristenhet som uttrykk for Kristi kirkes synlige realitet i dag.

KIRKESPLITTELSENS TRAGEDIE, SMERTE OG FORARGELSE

Men det er tydelig at professor Molland føler det smertelig i en slik situasjon. Flere ganger taler han om «det anstøtelige i kristenhetens splittelse». Og han peker på at vi her står overfor et problem som krever en løsning. Hvori problemet egentlig består viser han ved følgende interessante illustrasjon:

«Da prester av forskjellige konfesjoner ble ført sammen i feltpresttjenesten i den britiske armé under den første verdenskrig, fikk en romersk-katolsk prest høre av sine kolleger at de jo alle hadde den samme Herre, men bare dyrket ham hver på sin måte. Han svarte: «Jeg forstår, vi har den samme Herre. Dere dyrker ham på deres måte — og jeg på hans!» (s. 297).

Det er noe friggjørende i dette svaret. Der gis, og der må gis noe som heter «hans måte», ellers ender hele konfesjonsspørsmålet i relativisme og subjektivisme. Meget riktig sier da også professor Molland at «vi kan ikke si at alle har rett. Det er noe som heter kjetteri, villfarelse, forvrengning av evangeliet, reduksjon av budskapets innhold ved fradrag eller forvanskning av det ved tilføyelser. I reformasjonstidens store konfesjonelt splittende spørsmål kan ikke begge parter ha like megen rett.»

Dermed er sannhetsspørsmålet stillet. Nå er det

Etterdønninger av bladets artikkel «Skammer vi oss over vår kirke? — Svar på katolsk utfordring.»

Herr redaktør.

I Deres blad for 28. mars siteres innledningen til en artikkel i Vår Kirke for 13. mars. Man får unektelig det inntrykk at artikkelen uttrykker en meget positiv holdning overfor romerkirken. Enhver som leser den i sin helhet forstår imidlertid at akkurat det motsatte er tilfelle. Vi tar riktignok avstand fra den usaklige kritikk av katolisismen. Men hele artikkelen går ut på å vise at de evangeliske kristne som er «nesegrus imponert av romerkirkens holdning til samfunns- og kulturlivet» og tilsvarende kritisk innstillet overfor Luther og hans gjerning, de ligger under for en skjebnesvanger feilvurdering.

I vår artikkel tales det om Luther som ble «redskap til en hårdt påkrevd reformasjon av kirken». Om forholdene i romerkirken heter det at «tilløp til sosial fornyelse (arbeiderprestene) og ekumenisk interesse blir ubarmhjertig slått ned av den øverste ledelse». Det pekes på at «St. Olav» stadig fremhever de katolske kristnes tapre kamp mot de totalitære regimer, og gir inntrykk av at protestantene svikter. Mens sannheten vel er den at «de standhaftige og de unnfalne er så passelig fordelt på de to konfesjoner».

Den sørgelige fordreining av de faktiske forhold når det gjelder romerkirkens forhold til kultur- og samfunns- liv stilles i relieff gjennom følgende spørsmål: «Er det først og fremst i disse katolske områdene (Sør-Europa og Sør-Amerika) man finner politisk stabilitet, demokratisk samfunnsform, sosial omsorg, humanitet, folkeopplysning, kunst, diktning, vitenskap — kort sagt kultur?»¹

Endelig siterer vi: «Vi akter ikke å bruke synderlig kraft til polemikk mot alt det katolske vesen som vi tror har små sjansen til å slå igjennom i vårt folk.» Derfor går vi ikke nærmere inn på denne saken. Men vi synes Deres lesere har krav på gjennom disse sitater å få vite at Deres referat av vår artikkel var mildest talt misvisende.

Ærbødigst
VAR KIRKES REDAKSJON
Stephan Tschudi.

¹ Vi skal komme tilbake til dette vidtspennende spørsmål i en egen artikkel senere *St. Olavs red.*

ikke konfesjonsvitenskapens oppgave å gi svar på det. Men den må nødvendigvis stille det. Og jeg kan ikke forstå annet enn at den måten professor Molland har lagt sin Konfesyonskunnskap an på må føre til dette spørsmål: Hvordan gikk det til at kirken på reformasjonstiden så radikalt forandret karakter at den gikk over fra å være én til å bli flere?

Til det svarer vi fra katolsk hold: Kirken holder ikke opp med å være seg selv og å være én fordi om dens barn fornektet den. På to måter fornektet dens barn den på reformasjonstiden. Dens egne barn fornektet den ved å gi forargelse. De som forlot den ved å ta forargelse. Begge rammes av Herrens ord: «Forargelser må komme, men vé dem ved hvem forargelsen kommer».

Vi som lever i dag risikerer å fornekte kirken ved at vi fremdeles opprettholder splittelsens forargelse.

Finn Dominique Thorn, O.P.

urett mot «Vår Kirke»?

Selvfølgelig må «Vår Kirke»s redaktør ha uinnskrenket rett til å hevde hva som den siterte artikkel tok sikte på. Vi var under lesningen da heller ikke et øyeblikk i tvil om hensikten med den. Det er nok å nevne hoved- og undertittelen: «Skammer vi oss over vår egen kirke? — Svar på katolsk utfordring».

Men hvilken metode fulgte artikkelforfatteren for å besvare det spørsmål han stilte sitt publikum? Jo, ved en manngjevning mellom den katolske og lutherske kirke på enkelte felter, hovedsakelig på kulturell basis, men også på historisk og religiøs. Hovedinnholdet kan resumeres i følgende seks punkter, som faktisk også utgjør artikkelens disposisjon:

1) *Det står vær om Den katolske kirke i Norge i dag, den stadig stigende interesse omkring den er direkte utfordrende — «Hva skal vi gjøre?»*

2) *Respekt for alt det verdifulle hos Den katolske kirke, og avstandtagen fra den usaklige kritikk mot den.*

De innledende avsnitt, som dekker begge disse punkter, siterte St. Olav in extenso, ordrett fra «Vår Kirke».

3) *Er all den kritikk som Den norske kirke møter fra sine egne berettiget? Er da allting så gilt hos katolikkene?*

Dette innhold antydet vi bare — på den ene side fordi vi holdt det for ufint å utlevere det som strides om i et annet kirkesamfunn; på den annen side ville vi unngå atter å måtte polemisere mot uttalelsene om katolsk stilling til sosial fornyelse og ekumenisk interesse, samt om forholdet mellom protestantisk og katolsk innsats i kampen mot de totalitære undertrykkere. For her omgikk «Vår Kirke» stoffet, etter vår oppfatning, lite tillitsvekkende og meget misvisende.

4) *Luthers kirkehistoriske betydning og verdiene i den lutherske arv, som forvaltes trofast i den kirke som bærer hans navn.*

Om dette punkt tiet vi helt, det skal villig innrømmes. Og vi skal fortsatt tie. Men vi må få lov å forsikre «Vår Kirke» om at vi derved ikke har underslått noe som ved å bli fortiet kunne skape forvrengte forestillinger hos våre lesere. Disse vet nemlig så alt for godt at i en luthersk manngjevning med Den katolske kirke hører Luther, hans kirkehistoriske betydning og hans arv med som hovedarsenalet i hele argumentasjonen. Alene overskriften på artikkelen — og den siterte vi da — var nok til å få en hver katolsk leser til å se for seg det evindelige refreng om «det rene evangelium», «den åpne bibel», Luthers katekismus og «vår salmeskatt — ja, hvor mye fattigere ville ikke hele kristenheten ha vært uten de lutherske salmer og koraler».

5) *Kjærligheten til denne kirke gjennom takknemlighet for hva den har gitt, og velvilje til ærlig og ærbødig kritikk, når dette trengs.*

Vi skrev at forfatteren tok for seg dem «som ikke blir trette av å kritisere sin egen kirke, som røper liten takknemlighet for de verdier den byr, osv.». — Vi mente med dette å være fair overfor forfatteren. Det skulle være innlysende, og det burde være nok til å orientere våre lesere om intensjonen med hele artikkelen.

6) *Møte den katolske «utfordring» med å styrke det som er svakt og rette det som er vrangt i sin egen kirke — for «stadig kritikk og selvoppgivelse er livsfarlig».*

Til dette punkt tiet vi også hensynsfullt. Alt vi hadde kunnet bemerke ville være at en konsekvent gjennom-

føring av disse forsetter før eller siden ville føre dens medlemmer rett inn i Den katolske kirke.

Vi mener m.a.o. å ha hatt skjellig grunn til å sitere og referere nevnte artikkel i den utstrekning og på den måte vi gjorde i forrige nummer av vårt blad.

Til dette vil vi føye:

Overfor den selvfølgelige rett som «Vår Kirke»s redaktør har til å bedyre artikkelens hensikt, står vår like selvfølgelige rett til å oppfatte den etter vårt syn på dens innhold. Og vi kan etter beste vilje ikke se annet enn at artikkelen med et slag bringer Den katolske kirke på offensiven i og med at forfatteren, i ærlig bekymring om sin kirke, griper til en slik manngjevning med den til Luther-kirkens forsvar. Det er da også dette momentet vi særlig noterte oss og slo fast i vår korte kommentar. Dertil kommer bladets prestisje og behandlingen av Moderkirken i så urbane former. Det må vites at Den katolske kirke slett ikke har vært vant til noe sånt på våre breddegrader. Vi har hittil i den grad vært henvist til defensiven, at rollebytningen nærmest foruroliger oss. Langt i fra at vi i «Vår Kirke»s artikkel så noen positiv holdning til katolisismen! Men vi så en klok holdning. Forfatteren innsat tydeligvis at det etter hvert har gått opp for folk i dette land at en Kirke som har hatt pust igjen etter en slik myriade av bakslag i form av uvederheftige angrep og beskyldninger, historiske forvrengninger og forfalskninger, like fra religionstimene i de stille småskolestuer til de frådende utfall i presse og radio, en slik Kirke må det da virkelig være noe ved! «Vår Kirke» velger derfor klokeligen å ta Den katolske kirke som helhet, ikke bare den katolske minoritet i Norge, alvorlig — mens det en nå er tid. Og det later til ennå å være tid, for den manngjevning som i omtalte artikkel legges opp, forlater seg tross alt på den uvitenhet som stort sett ennå råder hos leserne om de historiske og teologiske saksforhold når det gjelder Moderkirken.

Vi har med flid unngått å føre interkonfesjonell polemikk i våre spalter. Derfor tok vi også under rubrikken «I kikkerten» i forrige nummer med bare det som kunne illustrere det symptomatiske i dagens situasjon og som vi følte det som en plikt å ta stilling til i vår leder i samme nummer, nemlig det situasjonsmessige ansvar som i dag mer enn noensinne påhviler katolikkene i vårt land når så manges blick er rettet mot dem både i forventning og angst.

I. H. K.

Norges katolske kvinneforbund i Oslo bispedømme

skal holde sitt landsmøte i pinsen i Bergen i vår. Vi håper at flest mulig av våre medlemmer og tilsluttede ledd vil glede oss med sitt nærvær, og at katolske kvinner fra det vestlige Norge vil møte tallrikt fram, da det er første gang i disse 30 år forbundet har bestått at landsmøtet blir holdt utenfor Oslo.

St. Elisabethforeningen, Bergen, som er våre verter har sørget for et stort og rikholdig program, så de som blir med kan glede seg til noen interessante dager. Programmet vil bli offentliggjort senere. Deltagere som er interessert får anledning til pinseaften å overvære festspillene som da er begynt i Bergen, men må selv sørge for billetter på sine hjemsteder.

Vi tør minne om beretningene som de respektive foreninger bør innsende snarest, likeledes må vi få oppgitt deltagerens antall på grunn av hotellplass m. m.

Henvendelse skjer til formannen, fru Ingrid Straith Solberg, Prinsesseallé 2, Skøyen, Oslo.

«Volto Santo — Det hellige ansikt». — «Trekrusifiks fra 12. årh., sannsynligvis av orientalsk opprinnelse,» sier en moderne Lucca-guide.

Hvordan «Det hellige ansikt» kom til verdens første k

Blant Toscana's byer er Lucca en av de minst fremtredende, en tilsynelatende kjedelig og provinsiell småby som ikke øver noen tiltrekningskraft på turistvermene. Den ligger for meget i skyggen av det glimrende Firenze og kan ikke prange hverken med gotikkens velde eller renessansens prakt. Lucca's eneste severdighet er domen San Martino som har en firkantet honningfarvet og nokså stor campanile og en fasade med tre svære loggiabuer og mange rader av små buevinduer over. Men bygningen gir inntrykk av engang å ha fått et skubb over mot en dominerende mur og en husrekke ved siden av som klenger seg inn på den og helt forvirrer stilens symmetri. Det hele minner påfallende om et barns avbrutte forsøk på å lage noe pent med byggeklossene sine, og det er nok bare de aller ivrigste amatørfotografer som har ofret film på dette byggverket fra det 11. århundre. Det er i det hele tatt et barnslig preg over Lucca.

Hva er det så som beveget Georgio Vasari, høyrenessansens ypperste kunstkritiker, til å skrive: «Lucca's hellige smil er som smilet på Beatrice's, Dantes udødelige elskedes lepper — umerkelig i førstningen, kanskje ikke synlig i det hele tatt for mange, men for de innvidde noe guddommelig, et himmelsk lys, når det bryter frem.» —? Jo, den uanselige domen San Martino rommer et av Moderkirkens fornemste og kosteligste sakrale klenodier, et undergjørende krusifiks av sedertre som kalles «Det hellige ansikt» (Volto Santo). Den korsfestede Frelser er skåret ut i selve korstreet. Figuren for øvrig er kluntet og virker nokså uferdig, som om den var utført med uøvde hender. Men ansiktet er en stor kunstners verk, en åpenbaring av det guddommelige menneske og den menneskelige guddom. Det er «Det hellige ansikt» som har gjort Lucca til et berømt valfartssted.

En tegning av Andrea del Sarto viser en Nikodemus i arbeid med Lucca-krusifikset, og her er den eiendommelige legenden om hvordan «Det hellige ansikt» kom til Lucca:

Da Josef av Arimatæa tok Frelserens legeme ned av korset, kom den fariseer og rådmann av Jerusalem ved navn Nikodemus, som engang var kommet til Vår Herre Jesus Kristus om natten, og hjalp til med gravleggelsen. Han hadde med seg en blanding av myrrha og aloe, omkring hundre pund. De tok Jesu legeme og svøpte det i linklede med de velluktende urter, således som det er skikken hos jødene ved gravferd. På det sted hvor Jesus ble korsfestet var det en have, og i haven en ny grav, som aldri noen var blitt lagt i. Der la de da Jesus, fordi stedet var nær ved og det var jødernes beredelsesdag.

Men denne Nikodemus var en mann som ikke holdt seg den gamle jødiske lov om at «du skal ikke gjøre deg billeder» etterrettelig. Han var en av dem som formet billeder og lignelser med sine hender. Og der han så Frelseren ligge i gravkammeret, kom det over ham som en uimotståelig tilskyndelse, at han måtte forevige for ettertiden denne opphøyede skjønnhet, dette vidunderlige bilde av det evige liv i døden.

Nikodemus plaget seg meget med denne tanke og kom i stor tvil om hvordan han vel skulle kunne utføre den, for han var kunstner nok til å forstå at her var det ikke bare å lage en figur i Jesu lignelse. Hvis han ikke greidde å fremstille livets og dødens herre i en form som tillot det absolutte lys å skinne igjennom de kjødelige trekk, så var hans verk forfeilet. Og han måtte gjøre det med den hengivelse og målbevissthet som er drifkraften og ledestjernen i all stor kunst, i religion, i kjærlighet. Dag og natt grublet han over dette, og stadig forekom oppgaven ham å være mere uoverkommelig og han selv syntes å være mere uverdigg til å fullføre den.

Men en natt kom en engel til Nikodemus under søvnen og sa til ham: «Stå opp, tvil ikke mere, men ta ditt verktøy og form i tre billedet av din frelser Jesus Kristus.» Og straks sto det klart for ham at løsningen var å avbilde Kristus på korset. Han tok sin øks og gikk glad ut i skogen. Snart fant han en passende seder og felte den. Og han så Kristi bilde inne i sedertreet.

Luende av hellig begeistring bar Nikodemus korset hjem i sitt hus, og med huggjern og kniv begynte han å snitte billedet ut i korstreet, først legemet, hendene, føttene, så hodets form. Men ansiktet kunne Nikodemus ikke få til. Så snart han forsøkte seg på ansiktstrekkene, var det som verktøyet sviktet ham, som om meisel og kniv nektet å følge håndens bud.

«Ansikt» kom til Lucca og Krusifiks ble til

Nikodemus holdt på å fortvile over dette. Lenge stred han med det gjenstridige verktøyet, men det var umulig for ham å forme Frelserens ansikt i sedertredet slik han ville ha det. Omsider sovnet han over sitt ufullendte arbeid, trett og motløs. Men da Nikodemus våknet igjen, oppdaget han med et jubelskrik, en glede som nesten sprenget hjertet hans, at det hellige ansiktet var blitt fullført, mens han sov. Med stråler av det evige lys skinte det mot ham der på sederkorset og i overjordisk skjønnhet. Guds hellige engler, ja Herren selv hadde formet frelseransiktet på det første krusifiks i verden.

En annen engel ga Nikodemus befaling til å gjemme krusifikset i en berghule i Kedrons dal, og selv bodde han der i hulen hos Volto Santo til sin død. Men mange år senere fikk en biskop ved navn Subalpino i et syn befaling til å søke opp «Det hellige ansikt». En engel ledet ham og en hel folkemengde til stedet hvor det var skjult. De brakte krusifikset til kysten og bygget der et skip for det og satte det ut på sjøen. En liten bris drev det utover og av sted gikk krusifiksskipet uten styrmann, uten mannskap — et tomt skip som bare bar Nikodemus' hellige mesterstykke.

Alle sjøfarere og kjøpmenn som skipet møtte på sin forunderlige vei, søkte å fange det med rep og haker. Noen genuesere kom det så nær, at de sprang i vannet og svømte mot det. Men alltid vendte og dreide det seg og gled unna sine forfølgere, og alle deres bestrebelse var forgjeves — til krusifiksskipet endelig nærmet seg golfen ved Luni. Folkene i Luni prøvde også å få tak i det, men det unnvek dem lenge. Omsider kom biskop Giovanni av Lucca ned til stranden. Skipet seilte da villig inn mot ham og han trakk det med egne hender inn til bredden.

Således kom «Det hellige ansikt» til Lucca.

Sagnet er en lokalpatriotisk betonet legende, og i motsetning til de øyne synes den å være vel barnslig. Men de gode lucchesi'er sverger nok til evangeliets ord: «Hvis I ikke blir som barn igjen — —.» Og byen Lucca selv har noe av legendens kvalitet i seg. For det sensasjonslystne turistøyne har den vel lite å vise fram, denne lille byen, men en intuitiv betrakter merker nok snart Beatrice's himmelske smil over den. Når kveldssolen gyter sitt tizianske gull over de gamle vollene og får de gule tårnene til å skinne, mens kastanjer og cypresser kaster sine skyggekolonner over gresskledde bastioner, slumrende små torv og krokete gater, da kan en i denne gamle byen oppleve den sjeldneste av verdens sensasjoner: Følelsen av at fantasi og visdom smelter sammen til ett og at

styrken og sannheten i pasjonsdramaet er å finne i den naive invensjon. Lyset fra de store legendene er vel fordunklet av tidens snusfornuft og viten, men i sanctuarier som Lucca synes det mulig for «de enfoldige og rene av hjertet» å se det igjen — og for alle andre å bli beriket av den sakrale poesi.

John Frey.

Påskenasnattsmessen

Også i år blir anledning til å feire Påskenasnattsmesse i våre kirker, og i den anledning vil Hans Høyverværdighet biskopen bringe følgende til de troendes erindring:

1. De som overværer Påskenasnattsmessen som tar til før midnatt og vil motta Den hellige kommunion, må være fastende fra kl. 18. De tilstedeværende her oppfyller imidlertid ikke påskesøndagsplikten, men har messeplikt på 1. Påskedag, med anledning til da igjen å motta kommunionen.

2. De som overværer Påskenasnattsmessen som tar til ved midnatt og vil motta kommunionen, må være fastende fra kl. 22. De tilstedeværende her oppfyller sin søndagsplikt, men kan ikke mer motta kommunionen 1. Påskedag.

3. Etter vigselen av vievannet er det høytidelig fornyelse av Dåpsløftene.

4. Såvel under avsyngelsen av påskenasnattssangen «Exsultet» som under fornyelsen av dåpsløftene, skal alle ha tente lys i hånden. En anmodes derfor å medbringe lys (voks eller stearin).

5. Benytt den særskilte trykte veiledningen «Påskenasnattens nye liturgi» for best mulig å kunne følge med i denne nattegudstjeneste, som vel er den skjønneste og mest gripende i hele kirkeåret.

Skjebnetimen

Av Finn Halvorsen

Det er i Betania det er hendt, det alle i Jerusalem snakker om i dag. Det er der Jesus fra Nasaret har gjort en død mann levende igjen. Mannen hadde ligget hele fire dager i graven, og luktet allerede. Men Jesus ropte: «Lasarus, kom ut!» Og den døde kom ut av graven, slik han var lagt inn i den, men linkledet svøpt om hender og føtter og svetteduken over ansiktet. Og siden har han vært freidig nok til å gå omkring og være til som alle andre. For det er selvfølgelig svindel, alt sammen.

Men i Betania er nå også svindleren selv. Straks etter at han fikk liket til å leve, stakk han av til Jeriko. Synedriet har jo lenge nok holdt øye med ham, fordi han prøver å få folket til å reise seg mot romerne. Det er nemlig det som ligger bak hele hans frekke virksomhet. I bortimot tyve år har romerne allerede holdt Judea okkupert, og det står i deres makt å legge det i lenker. Synedriet må derfor i tide slå ned på enhver provokatør. Hva sa ikke øverstepresten forleden? «Det er bedre at en enkelt mann dør for folket enn at hele folket skal gå til grunne.»

Disse folkets kårne har da også besluttet å slå Jesus ned. De har gitt politipresidenten ordre om å arrestere både ham og Lasarus. Og politipresidenten har gjort kjent at de som vet hvor de befinner seg, skal melde fra til nærmeste politimyndighet. Og nå vet altså hele Jerusalem at Jesus er kommet tilbake til Betania.

Ja, mange takk, der går de akkurat like så fritt omkring som før, både han og Lasarus. Politiet kan bare spasere dit ut og gjøre sin plikt. Men så står Betania i kok. Ja, så flammer kanskje opprøret opp over hele Judea. For han har forblindet folket, og de fleste tror at han er en profet.

Å arrestere Jesus i Betania ville heller ikke være noen hyggelig jobb. Han bor jo ikke lenger hos Lasarus og søstrene hans, Martha og «halvtøsen» Maria, som alltid før, men i Simon den spedalskes hus. I et hus hvor ikke bare verten, men selve luften er forpestet. At hverken han selv eller følget hans frykter for smitten, er rimelig nok. De stoler selvfølgelig på kunstene hans. Men kan en politimann det?

Ellers er det nok ikke bare angsten for politiet som har fått «profeten» til å ta inn hos en spedalsk. For der blir han jo kvitt spionene også. Og likevel får man da fremdeles rede på litt av hvert. Som dette i går.

Det ble holdt et selskap for ham på sabbaten. Og der var ikke bare verten selv, Simon med den råtnende munnen, men også Lasarus, Martha og Maria. Og Maria, hva gjorde hun?

Fariséerne i Jerusalem dirrer av harme og viser sine gule hjørnetenner, der de står i templet og på gaten og forteller hverandre det.

For enda så fattig Maria er, — i en slik liten landsby sløser ikke libertinerne med gull — så hadde hun kjøpt et helt pund med ekte nardus-parfyme i en krukke av alabast. Og hun slo halsen på krukken tvers av og lot all parfymen renne ut over hodet og føttene til Jesus, som han skulle vært en konge. Merk det vel! Og siden, kjære brødre i Herren, tørret hun føttene hans med håret sitt. — Men i stuen til Simon duftet det like bedøvende som hos øverstepresten.

Hjemme hos seg selv sitter øverstepresten i sine tunge og praktfulle klær på en skammel av søtt utåndende rosentre og får også høre historien. Men Kaifas interesserer seg bare for slutten. For en av Jesu disipler, han som skal sørge for mat og losji til hele følget hans, og som derfor har kassen, røk opp i sinne og sa: «Det går da for svingende ikke an å sløse slik! Parfymen kunne vi ha solgt for over 300 kroner og gitt pengene til de fattige!»

— Hva heter den mannen? spør øverstepresten og stryker seg over det lange skjegget som dufter av en enda finere parfyme enn Marias.

— Judas Iskariot, hvisket den presten som forteller ham dette. Og han trekker sørgmodig på smilebåndet og legger til, at Judas Iskariot er en tyv som ville tatt alle pengene selv.

Men Kaifas smiler ikke. For man gjør ikke en kapellan til sin fortrolige, om han er aldri så tjenesteivrig. Derfor får presten heller ikke se hva det er Kaifas noterer ned på tavlen sin. Han ser bare hvordan de krumme fingrene med de blankpolerte, spisse og omhyggelig rensede neglene fører griffelen hit og dit. Men øverstepresten skriver navnet Judas Iskariot for ved leilighet å kunne gjenta det for politipresidenten.

Hviskende beretter presten videre, at Jesus hadde unnskyldt Maria og sagt: «Fattigfolk får dere alltid nok av, men jeg vil ikke alltid komme til å bli hos dere.» Og han skulle lagt til: «Og nå har hun salvet meg til min likferd.»

Presten dreier de svette hendene om hverandre.

— Mener ikke Deres Eksellense, at også dette er verd å merke seg? Det tyder jo på at galiléeren frykter for rettferdigheten. Men da må det også være hans hensikt å komme til Jerusalem i påsken. Enda reddere enn for livet er han altså for å svikte templet. Og det er da et svakhetstegn, Deres Eksellense?

Presten holder et våkent øye med Kaifas, i håp om en aldri så liten anerkjennelse. Men hverken den valmurøde munnen inne i skjegget eller de svarte, perleblanke og stikkende øynene på hver sin side av det knivsmale nesegrevet, rører det minste. Øverstepresten virker hele tiden like opphøyet, fjern og fornem, som om han bare har tankene rettet mot påskeukens hellige plikter, skjønt man ennå ikke er nådd lenger enn til dens aller første dag.

Med et stille sukk kryper presten til slutt mot døren. Dagen er jo bare så vidt begynt, og han tør ikke lenger legge beslag på Hans Eksellenses kostbare tid.

Da slår lynet rett ned for både ham og øverstepresten. En kammertjener som er enda flinkere til å komme med friske nyheter enn den unge og ærgjerrige presten, kaster seg stilsikkert ned for Kaifas.

— Jesus fra Nasaret er på vei fra Betania til Jerusalem! gisper han.

Og lynet slår ned over hele byen. I templet og på gatene, fra tak til tak og fra vindusglugge til vindusglugge blir det hvisket og ropt: — Jesus fra Nasaret er på vei til Jerusalem!

Og så begynner det å koke i gryten. Folk slipper det de holder på med, og løper mot Gullporten sør for templet. Menn og kvinner, barn og gamle om hverandre. De minste barna henger ved brystet eller på ryggen til mødrene. Og oldingene humper av gårde med stokk og på krykker.

Fariséerne skvetter hit og dit og prøver å demme opp for strømmen. De ryster hendene mot himmelen, truer

og trygler. De river seg i tinninglokkene og lyser forban- nelser over de ugudelige. Men er det noen som hører på dem? Gateguttene rykker bønneduskene av dem i smug og kyler dem i nakken på dem. Og da de voksne får se dette, snur de ryggen til dem. Mange av påske-pilegrim- ene er allerede kommet til byen, både jøder, gojim og hedninger. Og de som til så sent som i morges bøyde seg dypt for enhver fariséer, likegyldig om han sto og ba med innadvrungte øyne, så han ikke kunne se dem, — de geiper nå foraktelig til alle disse bønnemennene som plutselig er blitt så avmektige.

I hundrevis strømmer menneskene ut av byen, over Kedronbekken og veien bortetter Oljeberget mot Betania på den andre siden av det. For det er Jesus de vil møte. Han som har gjort en død mann levende igjen og har fått blinde til å se, døve til å høre og halte til å gå, ja, rensset spedalske og mettete tusener med brød fra himme- len. Jesus fra Nasaret som har ropt vé over bønnemen- nene, fordi de bare hykler og likevel vil bli æret av alle.

Fra Betania til Jerusalem tar det ellers ikke mer enn tre kvarter. Men i dag kan profeten ikke gå så fort. Han beveger seg jo midt inne i et tog. Ja, toget er allerede langt, og det blir lenger og lenger fra minutt til minutt. Men mange stiller seg opp langs veien, hvor de kan få sett ham bedre. Ja, de sprekeste klatrer opp i trærne og sitter der og strekker hals. Guttungene henger ytterst ute på oliven- og fikengrenene og oppe i palmekronene som brune frukter. Og alle skriker de i munnen på hver- andre, både barna og de voksne, både de i toget og de langs veien.

Det er som om hele verden med ett har mistet vettet — på noen få personer nær.

For tett opp til Jesus står og går noen fariséere og andre, atskillig mindre velklede herrer, med lukket munn og lange ører. De er så visst ikke med på galskapen. De skal bare merke seg hva som skjer og bære sine vitne- prov frem — de første for synedriet og de andre for politipresidenten. For de andre er hans agenter.

Toget har ennå ikke lagt mer enn en tredjedel av veien bak seg, da Jesus stanser og vinker på et par av disiplene. Har han likevel fått betenkeligheter? Eller vil han simpelthen be folket om å vegne seg, før det rykker inn i Jerusalem? Fariséerne og politiagentene får høre at de to disiplene heter Peter og Johannes og er galileere som han selv, og de snapper også opp hva Jesus sier til dem.

— Gå inn i Betfage! ber han. — Der vil dere finne et hun-esel som står bundet til en port sammen med et føll som ingen har ridd på. Ta eslet og kom hit med det og føllet! Og spør han som eier dem, hvorfor dere gjør det, så svar at det er Herren som skal ha dem.

Men Betfage, eller Fikenhuset som det betyr, er den vesle gården mellom fikentrærne ved veiskillet rett foran dem. Og reisende leier ofte ridedyr her. Så kanskje også Jesus allerede har tinget seg disse dyrene.

Peter og Johannes kommer i hvert fall straks tilbake med dem. Men det er bare hun-eslet de leier i grimen. For føllet holder seg jo alltid tett inn til moren.

Og nå er det fariséernes øyne blir skarpe og smale. Det som skjer, forstår jo de atskillig bedre enn politiagentene som ikke har noen eksamener.

Peter og Johannes legger kappene sine på føllet — ikke på eselmoren, men på føllet — så de blir til en slags sadel. Og så hjelper de Jesus opp i sadlen, tømmermannen fra Nasaret, anklaget av synedriet for å true Israels frihet!

Men hvem rir på eslet, det fornemste av alle ridedyr? Det gjør kongene og dommerne i Israel. Hva kvad ikke engang profetinnen Debora? «Syng, I som rider på lyse aseninner, I som sitter på tepper!» Og hvem rir på et eselføll som ingen har ridd på før? Det gjør de rettfer- dige, de hvis renhet er like jomfruelig som føllet.

Å, fariséerne må igjen vrenge øynene og be. Be om Guds forferdelige straff over ham som krenker Israels hellige tradisjoner. Kast ham til jorden, Jehova! Knekk nakken på ham jo før jo heller!

„Viva il Papa!“

Utpå formiddagen 19. mars, Josefsdagen — som er helligdag i Italia — var det svart av folk på Petersplassen. Med tanken på den syke Pave, stimlet folket, vanen tro, etter hvert sammen i den sektor som vender mot Pavens bolig, og plutselig steg «Viva il Papa»-ropene livlig opp fra folkehavet. Til alles overraskelse åpnes vinduet til Pavens arbeidsværelse, det vindu som nettopp Pius XII har gjort berømt ved sine hyppige møter med dem der nede på plassen. Det er like før middagstid, og for første gang siden sykdommen tvang ham i retrett, viser Den hellige far seg for offentligheten. Det er unødvendig å si at da den hvitklede kjente skik- kelsen hilsende trådte fram i vinduet, da steg jubelen mektig. For foruten det vanlige bilde av internasjonalt publikum, var hele 50 000 svart-fjærede alpejegere på plassen! De var just i de dager samlet til kongress i Rom for første gang på 25 år. Og sammen med de andre titusener St. Peter- besøkende fikk de oppleve en gripende stund, og mottok knelende den syke paves velsignelse.

For øvrig tyder alt på at Paven har overstått krisen i sin sykdom, og en nærer gode forhåpninger om at han etter en lengre rekonvalesens kan gjenoppta den fulle ledelse av Kirkens styre. Et godt tegn ser man f. eks. i at Paven sammen med sin livlege professor Galeazzi-Lizi den 24. mars tidlig på ettermiddagen pr. bil bega seg ut i de vatikanske haver. Det var strålende solskinn, og Paven tilbrakte hele tre kvarter der, først en halvtime på en glassterrasse som ved hans sykdom i fjor ble innrettet ved Den leoninske mur, senere spaserende rundt i haven — men selv- følgelig: under flittig lesning av medbrakte papirer!

Men disiplene, den formasteliges lydige tjenere, sørger for at føllet får gå og snue bort i halsen på moren. For så lenge gjør det ingen sprell.

Hører du da ikke hva folket er begynt å rope, Jehova? Det går jo som en storm gjennom hele toget og skarene langs veien:

— Hosianna! Velsignet være Israels konge! Han som kommer sendt fra Gud Herren!

Fariséerne vet ikke lenger hva slags ord de skal bruke overfor en som kunne satt en stopper for alt sammen, men ingenting vil foreta seg. De kan jo ikke godt spørre ham om det samme som de spør sine brødre om, hver gang de feiler: «Hvordan har du det med Gud?» Men Jehova vet da like så godt som de at dette er det messianske kongeropet. Og da skjønner han vel også som de, at i dag lar Jesus folket kåre seg til både konge og Messias, ja, til Israels håp gjennom tusener av år.

Se bare hva som videre skjer!

Folket river grener av trærne og svinger dem i luften, som ved særlig store anledninger. Ja, de strør dem ut over veien foran sin konge. Og som om ikke dette var nok, tar de kappene sine og brer dem ut mellom grenene som løpere. De får dem jo sikkert like hele tilbake siden, så tørt og fint det er blitt over alt.

For ikke har det regnet på mange dager. Og nå er også solen nådd så langt opp bak Oljeberget, at den skinner ned over hele toget og får det til å lyse og gnistre i alle vårens farger, fordi både menn og kvinner følger moten og har gjort seg så spraglete som mulig. For en gudsbespottelse! Og enda blir den rammet inn av grønne trær og marker og snehvite hus. På en dag som i dag burde verden ha kledd seg i sot og aske. Og ikke skulle Gud gitt fuglene lov til å svinge seg så frydefullt omkring tett oppunder hans egne føtter. Og heller ikke skulle han latt gresshoppene få rikse så lettsindig og firfislene få leke så tankeløst i støvet.

Aller motbydeligst ter likevel «Israels konge» seg. De har lagt en oljegren om pannen på ham, symbolet på hans høye verdighet! Og han lar den rolig sitte.

Politiagentene klør i fingrene etter å rive den av ham. Men det solbrune ansiktet og de barkede nevene med de sprukne og urene neglene forteller både dem og fariséerne at han er vant til hardt slit og til å ferdes ute i all slags vær. Han er gjerne en kraftig kar. Og det er ikke verd å løpe noen risiko.

Slapp fariséerne bare å se på ham! De kunne brekke seg, hver gang de streifer ham med blikket. Han er konge? Nei, en simpel tømmermann i bøndenes grove og billige klær, stinkende av svette og uten bykultur. Et vanlig galiléer-ansikt. For selv om de store, brune øynene skinner slik at en ikke kan stirre inn i dem, så er vel ikke det noe kongetegn. Ikke slik at de stikker, men brenner gjør de som hos en gal. Var han fornuftig, så gjemte han dem under lokkene, lukket dem og lot i hvert fall som han ba.

Men ikke så meget som å blunke gjør han. Maken til stivsinn eller til ro! Det er som han ikke skulle være av kjøtt og blod allikevel, enda politiagentene kan dolke ham ned når som helst, hvis de vil. Eller det er som om han er både av kjøtt og blod og noe annet, noe en ikke kan ta i med hender, noe uten kropp og form. Er han besatt av en ond ånd?

Men se, der kryper endelig Jerusalem frem over bakkekammen. Først de gygne tempelspirene, de som er gjort så spisse for at fuglene ikke skal kunne sette seg på

Jubileumsfeiringen i Tønsberg

Som nevnt i forrige nummer kunne St. Olavs klinikk og St. Olavs kapell i Tønsberg i dagene 27. og 28. mars feire 25 års jubileet for sin opprettelse (24. mars 1929). Begge dager sto da også tvillinginstitusjonene i festens tegn med dørene oppslått for strømmen av gjester, gratulanter og menighetslemmer fra St. Olavs vidstrakte sogn i Vestfold fylke.

Lørdag 27. om ettermiddagen ga St. Elisabethsøstrene en stilfull middag til ære for klinikkens faste og hospiterende leger, med øyenspesialisten dr. E. Kragerud, ansvarshavende lege gjennom alle de 25 år, i spissen. Her deltok foruten legene Hs. Høyærv. biskop Mangers og sogneprest Sund, biskop Skard av Tønsberg, og representanter for byens og fylkets myndigheter, bl. a. ordfører Martinsen og fylkeslege Kolstad.

Vi kan ikke minnes å ha hørt en slik rekke av ypperlige bordtaler, så hjertevarme og formfulle — det var virkelig en opplevelse! Selvfølgelig munnet de alle ut i en hyldest til St. Elisabethsøstrene for det kjærlighetens arbeide de har utført til beste for by og fylke, men æresgjesten dr. Kragerud fikk selvfølgelig den brorpart han så høyt har fortjent.

Forut for middagen var samtlige til stede ved en kort høytidelighet i kapellet, ledet av sogneprest Sund.

Søndagen var menighetens dag. Etter de tidlige messer ved sognepresten og pastor Duin fra nabomenigheten i Porsgrunn, fant jubileumsmessen sted kl. 11, der Hans Høyærverdighet biskopen forrettet, assistert av sogneprestene Sund og Duin. Sangkoret, under ledelse av organist Riedel, fremførte vakkert og sikkert Grubels Ludwigs-messe og et par mottetter med sangerinnen Else Jacobsen som solist.

Hans Høyærverdighet fremholdt i sin preken hva St. Olavs kapell hadde betydd for den første generasjon katolikker som fra nær og fjern i det ennå unge sogn hadde søkt hit til hverdag og helg. Sett i forhold til den gamle Kirkes tradisjon i Tønsberg by og omland, kunne 25 år kanskje synes lite. Men for mange har disse år betydd et langt liv med Kirken, der noen kanskje for første gang har møtt den, andre funnet den på nytt, andre igjen opplevet den jevne veksten i tro, håp og kjærlighet som et levende kristenliv ikke kan tenkes foruten. Biskopen understreket Kirkens betydning for det enkelte menneske i en tid da materialismen siver som en listig gift inn i sinnene, dersom en ikke er på vakt. Det overnaturlige liv, det liv som Kristus har programmert så stort for menneskehetens øyne, det har i Kirken

dem og svine til offerstedene. De glitret som høye spyd i solen. Og fariséerne tenker at så hvasse spyd skal også gjennomføre Jesus. Så løftet tempeltaket sine brede skuldre opp mellom spydene, også de av gull. Og de skal knekke tømmermannens skuldre som skallet på et kravlende insekt. Men nå åpenbarer muren under tempel seg i all sin velde, den som stuper fra de kritthvite søylerekkene der oppe og rett ned i Josafatdalen. Hver enkelt stein i denne muren er som en husvegg. Og mot disse steinene skal den hovmodige bli knust til støv.

(Avsluttes i n. nr.)

og i kirkehuset både sitt vern og sine kraftkilder med Alterets sakrament som det tronende pant.

I tilslutning til messen ble holdt sakramentsandakt.

Både til feiringen i kirken og til den påfølgende menighetsfest var fremmøtet stort. Men søstrene hadde i anledningen frigjort så megen plass i klinikken, at alle fant seg til rette. Sogneprest Sund hentet i sin festtale frem en rekke trekk som har særpreget menighetens historie, og han mintes og takket alle som hadde vært med å forme den både gjennom stille offer og synlig innsats. Her kom selvsagt St. Elisabethsøstrene sterkt inn i bildet, de som også nå ved jubileet hadde muliggjort en så omhyggelig forberedelse og en så vellykket gjennomføring både i kirke og ved festbord. Hs. Høyærv. biskopen fremførte, i tillegg til prekenen i kapellet, en hjertelig hilsen til den jubilerende menighet, og uttrykte håpet at en meget snart kunne møtes til innvielse av en ny kirke. Dr. V. Thielemann talte og takket på vegne av menigheten, en tale som ble hilst med mektig bifall.

At både sykebelegg og menighet hardt trenger til større romforhold, det er det inntrykk alle til overmål fikk disse to dagene. Vi håper derfor at vårt neste referat fra Tønsberg-hold må gjelde innvielsen av både en nyreist kirke med forsamlingsaal og et betraktelig utvidet sykehus!
ihk.

St. Josefsforeningens 60-års fest i Oslo

St. Josefsforeningen feiret sin 60-års fest den 28. mars med stor tilslutning. En del geistlige herrer både fra Oslo og omegn bæret festen med sitt nærvær. Hs. Høyærv. Biskopen var borteist, men han hadde sendt sin hilsen som ble lest av sogneprest Fishedick. De gifte medlemmer hadde denne gang fruene med, og deltakelsen fra nabomenighetene var gledelig stor. Pastor Hansteen Knudsen gledet foreningen ved å komme direkte fra toget etter høytidelighetene samme dag i Tønsberg.

Festkomitéens formann, P. Nylund, ønsket velkommen. Unison sang man en St. Josefssalme, og man gikk straks til bords. Ragnhild Nylund leste en prolog som hun hadde skrevet til dagen. Kjekke unge piker fra Ungdomslaget vartet opp, og var meget flinke. Torolf Taxt var toastmaster. Festtalen ble holdt av pater Vanneufville O.P., som i mange år har vært foreningens meget avholdte geistlige leder. Sekretæren, J. Norheim, leste en beretning fra alle disse 60 år, da selv den første protokoll er bevart. Det var interessant å høre om disse første møter, og om biskop Fallizes særlige interesse for medlemmenes barn. (Av dem som var med på foreningens første utflykt til Hjernet i 1894, da også barna var med, var to til stede på festen, nemlig O. B. Olafsen og Gotfred Geist!) Av beretning og taler gikk videre fram at i foreningens første tid var det den som sto for menighetsfestene og at medlemmene var opptatt i «Foreningen til den hl. Familie».

Foreningens tre æresmedlemmer O. B. Olafsen, G. Geist og B. Nylund ble av foreningens nye formann, L. Skaare, dekorert med foreningens hederstegn, hvoretter den forrige formann B. Nylund heftet hederstegnet på det nye æresmedlem, Markus Olafsen; Andreas Bongard, som også var blitt æresmedlem, var forhindret i å delta i festen. Pater Vanneufville fikk hederstegnet med bønn om å gjøre foreningen den ære å bære dette ved festlige anledninger.

Etter at Martin Olsen hadde talt for damene takket Willy Storstein for maten. Pianisten Th. Norheim spilte senere en rekke numre og ble hjertelig hyldet. Willy Storstein leste til slutt et par muntre fortellinger — og så brøt man smått om sen opp. X.

LITTERATUR

En biografi over den hl. Augustin

Alf Ahlberg: Augustin. Det første moderne menneske. Oslo 1953, forlaget Land og kirke; 227 sider.

For å begynne med et minus i denne sympatiske svenske livsskildring — godt overført til norsk ved Randi Michelsen — av den mektige og inderlige kirkefar:

Alf Ahlberg, en edel popularisator og ivrig sosial tenker i humanismens ånd, bygger sin biografi av en av de største katolske religiøse tenkere på protestantisk kildemateriale. Han påberoper seg f. eks. Harnack som «den liberale protestantismes største autoritet» (side 13), men jeg kan ikke se at han tar hensyn til noen betydelige katolske forskningsverker om den hl. Augustin. Visst nevner han i forordet «den bibliografi som fins i den franske forsker Étienne Gilsons verk «Introduction à l'étude de Saint Augustin (1928) — i parentes: dette verket utkom i Paris i 1929 — men det ville kanskje være et meget rimelig krav at han også, den hederlige skribent som han er, kikket av og til i den nyere katolske forskning...

Ellers holder boken seg særlig til den svenske teologi som Anders Nygren («Agape og Eros») og Ake Petzäll («Etikkens sekularisering») og andre mindre nordiske arbeider om Augustin. Forfatteren begrenser sin oppgave til å ville skrive en biografi; selve verket berører han overalt bare der det lar seg knytte til Augustins liv. Jeg er ingen Augustin-spesialist og kan ikke kontrollere riktigheten av de litterære kilder forfatteren påberoper seg. Men boken virker ytterst solid i sin historiske framstilling, beskjedent i sin målsetting og rik i grupperingen av de biografiske kjensgjerninger. Selve gjenstanden har for forfatteren aldri vært et likegyldig studium-objekt; boken eier en varme og godhet som på sin måte gjenspeiler den åndelige atmosfære fra Augustins eget liv og fra hans skrifter.

Man kan ellers innvende at karakteristikken «det første moderne menneske» er ytterst vag og ubestemt. Der finnes, så vidt jeg kan se, ingen begrunnelse for hvorfor Augustinus er dette moderne menneske i forfatterens syn. Eller var det kanskje bare forlaget som tilføyet undertitelen for å forsøke å øke de «moderne» menneskers interesse her i landet? Til de positive sider i boken hører f. eks. skildringen av «nyplantonismen» (side 91—101); meget intenst er skildret Augustins «mystiske opplevelse» — som kjent en av de sentrale indre erfaringer på hans livsvei. Den kulturhistoriske bakgrunn i boken er avnyansert og plastisk, avsnittet om «De civitate Dei» instruktivt og klart.

Den store italienske tenker Giovanni Papini priser i sin bekjennende bok om den hl. Augustin (bokens innledende kapittel heter: «Hvorledes jeg kom til den hl. Augustin») den universelle helhet som ligger gjemt i denne mangeartede personlighet: først var han synder, så ble han helgen, først professor, etterpå sjelenes hyrde, både eneboer og regent (som biskop!), både dikter og rasjonalist, både dialektiker og romantiker, både tradisjonist og revolusjonær, en talens kunstner men samtidig den som kan tale til folket. Litt av denne Augustins indre rikdom gjenspeiler også Alf Ahlbergs bok. Forlaget fortjener takk for at det gir «den gode viljes mennesker» også her i landet anledning til å fordype seg i Augustins edle åndelige glød.

Pavel Fraenkl.

UTLANDET:

VATIKANET

Pavens sykdom.

I siste uke av mars offentliggjorde Vatikanets offisiøse organ *Osservatore Romano* følgende melding om Pavens sykdom:

«Bedringen i Den hellige fars sunnhetstilstand har i de siste dager gjort konkrete om enn langsomme fremskritt. De foruroligende akutte sykdomssymptomer er forsvunnet, og der er beroligende tegn på en almen bedring som visse skjær langsomt, da Den hellige far ikke ønsker og vanskelig kan avbryte sin virksomhet som nødvendigvis må virke trettende for en som er syk.»

Det heter at Pavens søvn er blitt bedre og at man har grunn til å regne med at tilførselen av næring litt etter litt igjen vil bli normal. De kliniske undersøkelser som man hittil har kunnet foreta, gir godt håp om fortsatt bedring, men man må regne med en lang rekonvalesens.

Helgenkåringen av Pave Pius X.

Det meldes fra Vatikanet at helgenkåringen av Pave Pius X må utsettes om ikke Pave Pius XII har overvunnet sin sykdom før utgangen av mai.

Radio Vaticana får nytt senderanlegg.

Radio Vaticana skal nå utbygges til en av de sterkeste sendestasjoner i Europa. I kretser som står Vatikanet nær, sies det at 15 av Roms kardinaler har anbefalt og gått sterkt inn for en utvidelse av Vatikanets sendestasjon.

Den nye stasjon vil bli oppført utenfor Vatikanet. Den

Vår domkirke forskjønnes

Palmesøndag vil besøkende i St. Olavs domkirke møte et gledelig syn: Begge de tidligere sidealtere i malt tre vil være erstattet med nye i grønt og gult marmor, og ny kommunikasjonsbenk er reist i samme materiale og stil som altrene. Gulvflaten foran altrene og kneletrinet foran kommuniensbenken er i sort, polert marmor, og går i strak linje tvers over hele kirkeskipet. St. Olavsrelikvien, som var oppbevart under Maria-alteret på evangeliesiden, er flyttet over til epistelsiden. Foreløpig er bare reist en brun-rød marmorsokkel i stil med prekestolen, men siden vil «Olavsarmen» bli plassert på den i et oppreist skrin. Dette, i likhet med symboler i bronse på sidealtrene og på kommuniensbenken, vil først være ferdig til høsten. De tidligere trerammer omkring male-riene av Jesu-Hjerte og Den sextinske madonna over sidealtrene er likeledes erstattet av grønne marmorrammer. Sidealtrene og bildefeltene over dem, sammen med kommuniensbenken, vil således danne et hele i grønt og gult marmor, likesom hovedalter, prekestol og relikvie-sokkel vil bindes sammen i de tilnærmede utførelser i brun-rødt.

Det fremgår allerede nå at betraktelig megen plass er vunnet til fordel for et helt nytt og utvidet benkearrangement, som også er under forberedelse.

Marmor-firmaet Laudy i Holland har skåret og levert det kostbare materiale, mens Johan Olsen & Sønner, Oslo, har stått for oppmålingen og monteringen.

Vi kan nevne at hele den kostbare forskjønnelse skyldes en velgjører fra Holland, som i fjor sommer besøkte kirken, men ønsker å være anonym. Hans ytelse inngår i en restaureringsplan som for størstedelen kan ventes løst til 100 års jubileet 1956.

vil kunne måle seg med de sterkeste stasjoner i Europa og høres godt over hele verden. Den sendestasjon som for tiden brukes, ble anlagt i 1931 av *Marconi*, den moderne kringkastningsteknikks banebryter.

Trass i stadige forbedringer svarer den nåværende sender i Vatikanet ikke til de krav som stilles. Den nye sender vil få 29 antenner, 19 for sendinger til andre verdensdeler, og 10 for sendinger til land i Europa.

AUSTRALIA

Kirke av aluminium.

I erkebispedømmet Melbourne har man reist den første kirke av aluminium. Den er innviet til den hellige *Cæcilia*. Klokkene er i overensstemmelse med den kirkelige tradisjon av bronse.

BELGIA

Kongoneger viet til dominikanerpater.

I dominikanerkirken i Louvain meddelte nylig den apostoliske vikar av Niangara (Belgisk Kongo) prestevielsens sakrament til den første Kongo-neger-dominikaner, pater *Dominikus Sukala*.

Hierarkiet i Belgisk Kongo.

Som nevnt i «St. Olav» nr. 7/8 var det fremmet et forslag til godkjenning av en konvensjon mellom Den hellige stol og Den belgiske stat vedrørende Kirken i Belgisk Kongo. Denne konvensjon ble nylig bifalt av det belgiske deputer-kammer med 108 stemmer mot 67. 7 deputerede avholdt seg fra å stemme. Konvensjonen forutsetter at et kirkelig hierarki blir opprettet i Belgisk Kongo, og den nå vedtatte konvensjon vil erstatte misjonskonvensjonen av 1906. *Paul van Zeeland* som var sakens ordfører, uttalte: «Kongo som i dag er et misjonsland, vil i fremtiden bli et Kirkes land med en kirkelig organisasjon i likhet med dem som i dag finnes i alle store siviliserte land.» Han understreket at Den belgiske stat ikke vil komme til å begunstige Den katolske kirke på bekostning av andre konfesjoner: «Vi er rede og villig til å slutte lignende avtaler med andre religiøse grupper, fremfor alt med protestantiske misjonsselskaper. Vi vil gi dem samme fordeler.»

Da det belgiske deputerkammer ble oppløst i mars og nye valg vil finne sted den 11. april, kan man ikke regne med at konvensjonen vil bli ratifisert før ut på sensommeren.

BRASIL

Katolsk Handelshøyskole grunnlagt.

Den brasilianske mangelmillionær greve *Matarazzo* har opprettet et fond som har gjort det mulig å grunnlegge den første katolske handelshøyskole i Syd-Amerika. Fondet er på 10 millioner dollar. Det er meningen å knytte 40 europeiske professorer til høyskolen.

CANADA

Farverik valfart i Maria-året.

En av de mest farverike valfarter i Maria-året blir utvilsomt de katolske, kanadiske indianeres valfart til *St.-Anne-de-Beaupre*, det eldste valfartssted i Nord-Amerika. Over tretti forskjellige stammer, blant dem representanter for Siouxindianerne, Irokeserne, Algonquinindianerne og The Blackfoots vil delta.

CHINA

Katolsk søster martret.

Den kinesiske lege *Lio Stocco* har i *Osservatore Romano* gitt en beretning om hvordan en katolsk, kinesisk søster ble martret av kinesiske kommunister. Søsteren hvis navn er *Li Ming Ge*, ble dømt til døden av en kommunistisk «domstol» fordi hun nektet å slutte seg til en Rom-fiendtlig kinesisk kirke. Dommen ble eksekvert på den måte at søsteren ble brakt til sitt sykehus, hvor pasientene under kommunistenes kontroll ble tvunget til med et skarpslepet sverd å hugge i søsteren til hun døde.

FRANKRIKE

Erklæring fra de franske kardinaler og biskoper.

De franske kardinaler og erkebiskoper som var samlet til en konferanse i midten av mars, offentliggjorde etter konferansens følgende erklæring:

«Allerede to ganger har kardinalenes og erkebiskopenes forsamling måttet gjøre prestene og Den katolske aksjons medlemmer oppmerksom på den fare som lesningen av *Quinzaine* er for deres troskap mot Kirken. Vi kan ikke len-

ger avholde oss fra formelt å fordømme den holdning dette tidsskrift har inntatt til hierarkiet og Kirken i det smertefulle drama som nylig satte sinnene i bevegelse. Til de angrep og insinuasjoner som har funnet et lidenskapelig ekko i dette tidsskrift, har vi hittil tiet, og vi er blitt bebreidet for dette. Hierarkiet hadde rett til å håpe på at prestenes lidelser ville bli respektert av andre, slik som de er blitt respektert av hierarkiet. Forsamlingen av kardinaler og erkebiskoper har plikt til utvetydig å slå fast at den offentlige mening er blitt ført bak lyset. Det ser ut som om man har villet bruke spørsmålet om arbeiderprestene til å organisere et parti av prester og troende mot Den hellige far og episkopatet.

Det er ikke sant, når det påstås at Kirken for fremtiden ikke vil bry seg om arbeiderklassen. Hierarkiet har i mange år følt angst og smerte ved massenes åndelige nød og samtidig fordømt den sosiale urettferdighet som er årsaken til deres materielle fattigdom. Hierarkiet har ikke holdt tilbake sin kritikk som visse journalister, som synes å ha oppdaget dette problem først i disse dager. I over femti år har hierarkiet appellert til alle troende om å gjøre en effektiv sosial innsats. Det er i dag snart tretti år siden hierarkiet overdro en evangeliseringsmisjon først til Unge Kristne Arbeidere og deretter til arbeidere i Den katolske aksjon, assistert av prester som var særlig utdannet for apostolatet blant arbeiderne. Det var hierarkiet, og det alene, som for ti år siden tok på seg ansvaret ved å sende prester til fabrikkene for å bringe frelsens budskap dit. Det er hierarkiet som i dag søker å finne en ny form for dette apostolat, idet det oppmerksomt lytter til dem som har rett til å tale på arbeidernes vegne: de aktive legfolk og de prester som har vært villig til å dele arbeidernes lodd, deres lidelser og deres håp og endelig prestene i arbeidersognene som lever blant arbeiderne, som tar del i alt det som skjer i deres familier og som lever et liv i fattigdom, fylt av apostolisk iver.

Det er ikke sant når det påstås at de forholdsregler som nå er tatt, skyldes politiske motiver eller press utenfra. De som i hierarkiets handlemåte bare ser et lydhets spørsmål, viser hvor lite de forstår av dette problems dimensjoner. Det er utvilsomt at legjournalister har vanskelig for å forstå de doktrinære, åndelige og religiøse grunner som har nødvendiggjort de forholdsregler som er truffet. De burde ha skaffet seg sikre informasjonen eller også tiet. Hierarkiet har handlet innenfor grensen av sitt område. Der har journalister intet å skal ha sagt. Det er bare hierarkiet som kan bestemme de vilkår som gjør en prests liv mulig, apostolisk og overnaturlig fruktbart, fordi det bygger på en brennende tro på Jesu Kristi makt og Kirkens mysterium.

Sannheten sies ikke av dem som gir uttrykk for det syn at kardinal *Suhard* hadde en annen oppfatning enn det franske hierarki i dag. Hans så ofte gjentatte erklæringer til forsamlingen av kardinaler og erkebiskoper som uavbrutt og i åreis samarbeidet med ham under utarbeidelsen av nye planer for misjonsvirksomheten, og hans personlige forfatter-skap, fremholdt alltid at vilkåret måtte være troskap mot de forpliktelser man hadde påtatt seg og mot Kirken.

Det er ikke i overensstemmelse med sannheten når hierarkiet bebreides for ikke å ha hatt en tilstrekkelig intim kontakt med prestene eller for ikke å ha advart dem i tide. Møter som mange ganger er blitt forlenget i timevis, har funnet sted — både på det nasjonale plan og i bispedømmene med hver enkelt biskop. Hierarkiet har under forskjellige omstendigheter gitt de nødvendige advarsler for å hindre avvikelser som kunne bringe eksperimentet i miskreditt. Grepet av uro på grunn av enkelte arbeiderprestere livsførsel ble direktiver som tok sikte på arbeiderprestene trukket opp av hierarkiet i november 1951 for å minne dem om visse fundamentale ting i en prests liv. Hierarkiet ønsket ikke å gi arbeiderne fagforeningsfunksjoner og politiske agitatorer, men prester som helt og fullt var prester. Forsamlingen av kardinaler og erkebiskoper fordømmer på det alvorligste den *løgnkampanje* som en del av pressen driver, og appellerer til alle katolikker som elsker sin Kirke å fylke seg tettere og tettere om den i dens misjonsvirksomhet for å bringe evangeliet til de fattige, å forbli Kirkens trofaste sønner, frie og modige i sin tro, vidtskuende og klartseende under de angrep som krenker og sårer deres hellige Mor.»

Hva mener de unge om prestskapet?

I *Lumen Vitae* nr. 4, 1953 har pater *Pierre Babin* O.M.I. skrevet en interessant artikkel om resultatet av en undersøkelse han har foretatt på fem katolske skoler i de høyere klasser. Han lot 300 gutter i alderen fra 11 til 17 år og 300 piker i alderen fra 11 til 18 år — nesten alle var fra middel-

standshjem — svare på visse spørsmål vedrørende prestskapet og det religiøse liv. De behøvde ikke å sette sine navn under svarene.

Av prestens funksjoner ble følgende foretrukket i den ordensrekke som følger: 1. Misjonsvirksomhet blant fremmede folk. 2. Arbeidet for og blant de fattige. 3. Arbeiderapostolatet. Læreren, munken og presten som er knyttet til en Maria-helligdom kom som de tre siste blant ti grupper.

Opphøyelsen av misjonæren til første rang avtok med 50 prosent hos elevene over 16 år, mens presten som har sitt arbeide blant ungdommen kom lavere ned hos guttene over 16 år, mens pikene over 16 år satte ham fremst. For sognepresten er forholdet det omvendte. Hans oppgave verdsettes høyere av ungdommen over 16 år, kanskje noe mer av guttene enn av pikene.

Den katolske aksjon betydde ikke meget for disse ungdommer som etter alt å dømme ikke hadde forstått betydningen av denne organisasjonsarbeide.

Til spørsmålet om hvilke egenskaper man satte høyest hos presten svarte guttene: 1. Godhet og ærbødighet for menneskene. 2. Energi, «gå på-vilje», dynamiskhet. 3. Teologisk viten, at presten er en Guds mann, en bønnens mann, at han helliger seg sitt ideal. 4. At presten har lederegenskaper. En gutt skrev: «Han er lik alle andre, deltar i lek og spill og taler det samme språk. Men snakker man alene med ham, fornemmer man den tro som fikk ham til å forlate alt.»

Ingen satte klosterlivet og det kontemplative liv videre høyt.

På spørsmålet om hvilke egenskaper den ideelle nonne burde være i besittelse av svarte pikene at hun først og fremst må kunne tilpasse seg og ha sans for dagens problemer. Åndelige egenskaper og teologiske kunnskaper var det ikke mange som krevet av den ideelle nonne.

På spørsmålet om hva som gjorde det vanskeligst for en ung kvinne å velge ordenslivet var svarenes rekkefølge: 1. Lydhetskravet. 2. Livet i klostret. 3. Løftene. 4. Ordensregelen. 5. Livet i fellesskap. 6. Drakten.

Pater Babin trekker den slutning av denne undersøkelse, som selvsagt har sin begrensede verdi, at man ikke må fremstille prestens liv som noe som strider mot tiden. Det må tilpasses massens mentalitet og overgå den. Vi må gi vår ungdom det den ønsker: en «hellig prest», en «ideell munk og nonne», ønsker Den hellige ånd har inngitt dem på en skjult måte og som de virkelig lengter etter å se og møte.

400 millioner francs til abbé Pierre.

Den landsinnsamling som abbé *Pierre* tok initiativet til under kuldeperioden i februar til fordel for de husville innbrakte ikke mindre enn 400 millioner francs, hvorav det meste kom i mindre beløp. Det som ble gitt in natura er taksert til nærmere 600 millioner francs.

Abbé Pierre har for øvrig vært mottatt i audiens av Frankrikes president *René Coty*. Abbé Pierre meddelte presidenten at forvaltningen av arbeidet med å skaffe husville hus vil bli overlatt en komité av fagfolk som ikke skal stå under noen som helst kontroll fra Statens side.

President *Coty* takket abbé Pierre på Frankrikes vegne for den innsats han har gjort.

Sammenslutning av de katolske nyhetsbyråer.

I Paris har man drøftet muligheten av en sammenslutning av alle katolske nyhetsbyråer og presstjenester i et internasjonalt forbund av katolske nyhetsbyråer som en tredje arbeidsgren i Den katolske presses verdensunion. Under ledelse av verdensunionens generalsekretær, *J. P. Dubois-Dumée*, ble dette spørsmål drøftet av direktørene og sjefredaktørene til de katolske nyhetsbyråer i Sveits, Østerrike, Belgia, Holland, Spania, Tyskland og Brasil. Den offisielle konstituering regner man med vil finne sted på Den katolske presses fjerde verdenskongress som vil finne sted i Paris i begynnelsen av mai.

Det internasjonale katolske mannsforbund.

Det internasjonale katolske mannsforbund har holdt sin tredje generalforsamling i Paris. Generalforsamlingen behandlet det karitative arbeide i hele verden.

HOLLAND

Hele nasjonen minnes den hellige Bonifatius.

Den hollandske minnefest i anledning 1200-års dagen for den hellige *Bonifatius*' død vil finne sted den 3. juni i Dokkum hvor den hellige *Bonifatius* led martyrdøden. Festen vil ikke

få et konfesjonelt preg. Den vil bli feiret av hele den hollandske befolkning. Prinsgemal *Bernhard* vil være festens høye beskytter. Tre høyskoleprofessorer av forskjellige konfesjoner vil i foredrag fremholde dagens betydning. Et Bonifatius-festspill er skrevet etter oppdrag av den hollandske regjering av den frisiske dikter *Fedde Shurer* i samarbeide med den protestantiske predikant *Bernhard Smilde*. Det vil bli oppført den 5., 7. og 9. juli i Dokkum. I tiden fra den 3.—24. juli vil man kunne studere en Bonifatius-utstilling i rådhuset i Dokkum.

De hollandske katolikkens årlige valfart til Dokkum vil finne sted den 6. juli.

Det hollandske postvesen kommer til å utgi et minnesfrimerke med bilde av den hellige Bonifatius. Det vil komme i handelen i annen uke av juni.

ITALIA

Det katolske Bologna reiser seg.

Under mottoet *Bologna cattolica risorge* — det katolske Bologna reiser seg — har erkebiskopen av det røde Bologna, den 63 år gamle kardinal *Giacomo Lercaro*, tatt kampen opp mot kommunismen. Etter en nøye opptrukket plan vil arbeiderprester bli satt inn i fabrikkene hvor de skal arbeide under kardinalens personlige ledelse. Foruten å holde apologetiske og sosiale foredrag skal de også lede retretter og ved særlige anledninger lese messer rundt om i fabrikkene. Videre skal de søke å skape en bedre kontakt med arbeidernes familier. Prestene skal imidlertid ikke selv arbeide i fabrikkene, de skal nærmest virke som «flyvende patruljer».

KENYA

Den hellige Jomfru av Kikuyu.

Fides' nyhetstjeneste melder fra Nairobi:

I erkebispedømmet Nairobi er nattlige bønnevigilier blitt et interessant og oppmuntrende trekk i det katolske liv. Disse vigilier holdes også i de områder hvor Mau-Mau-bevegelsen holder til og gjerne natten til den første søndag i måneden. Man ber til Den hellige jomfrus rene hjerte for ved hennes inngripen å nedkalle Den allmektiges velsignelse over og beskyttelse av Kikuyu-folket. Vigiliene overværes av gamle og unge. Natten tilbringes i bønn som også omfatter Rosenkransbønnen. Det holdes også prekener. Det

hellige sakrament er utstillet hele natten og vigiliene avsluttes med morgenmesse ved 9-tiden. Skriftemål høres hele natten og mange kommuniserer under morgenmessen. Mange reiser opptil 20 engelske mil for å kunne ta del i disse vigilier. Nesten alle som kommer, blir i kirkene hele natten. Tilstromningen er så stor at kirkene ofte blir for små. Og blant de fremmøtte er det mange hedninger og ikke-katolikker.

POLEN

Verdifulle kunstverker i katolske kirker i Schlesien brakt til Varsjava.

130 verdifulle kunstverker fra Schlesien og kirker i Breslau befinner seg i dag i avdelingen for gotisk kunst i Nasjonalmuseet i Varsjava, heter det i en melding i *Christliche Kunstblätter* som utkommer i Østerrike. Under krigen var disse kunstverker brakt i sikkerhet til Kamens, men ble i 1945 transportert østover.

Blant kunstverkene er den berømte *Schöne Madonna* fra Breslau, Graudenzalteret fra Mariakirken, Barbaraalteret fra midten av det 15. århundre, Ecce-Homo-talen fra Dorotheakirken i Breslau, Mariaalteret fra Elisabethkirken i Breslau og Jerusalemalteret fra Mariakirken i Danzig.

TSJEKKOSLOVAKIA

Falske hyrdebrev i omløp.

«The Standard» som utkommer i Dublin, melder at Kominforms hovedkvarter som er henlagt til Bucuresti, har pålagt partiorganisasjonene i Sovjets vasallstater i Øst-Europa å øve press på det katolske episkopat for å få det til å sende ut kommunistvennlige hyrdebrev.

I overensstemmelse hermed har det tsjekkosllovakiske kontor for kirkelige anliggender sendt de katolske sogneprester et utkast til et hyrdebrev og anmodet dem om å lese det opp fra prekestolene. I Øst-Polen sirkulerer i øyeblikket i tre bispedømmer forskjellige versjoner av hyrdebrev: et stammer utvilsomt fra det katolske klerarki, et annet skriver seg fra kommuniststyrets kontor for kirkelige saker, men det bærer forfalskede underskrifter.

Dette har tvunget flere polske biskoper til å pålegge geistligheten å gjenta fastehyrdebrevene fra 1950 og 1951 for derved å unngå misforståelser.

OSLO			
<p>Grønlands Elektriske Forretning Aut. Installatør - Grønland 32 Tlf 68 25 60 - 68 47 79 Utfører alt elektrisk arbeide Salg av lampeutstyr, koke- og varmeapparater samt radio</p>	<p>Kjøp hos våre annonsører</p>	<p><i>Joh. Weydahl A/s</i> Oslo - Centralb. 68 18 07</p>	<p>KAFFE og HERMETIKK engros</p>
<p>A/s Norsk Medicinsk Varehus Pilestredet 7 - Telef. 33 43 70 - Oslo Sykehusutstyr - Sanitetsmateriell Brilleoptikk</p>		<p>For nedsatt hørsel anbefales <i>Acousticon</i> HØREAPPARATER «Folkeapparatet» Rimelig i anskaffelse Billig i bruk Skriv og be om brosjyre <i>Eric Höye</i> Akersgt. 8 III, Oslo</p>	
<p><i>Melitta</i> KAFFETRAKTER gir bedre og drøyere kaffe Riktig formaling sparer kaffe Føres i ledende kaffe- og kjøkkenutstysforretninger</p>			

FREDRIKSTAD

<p><i>Kontor-Service</i> FREDRIKSTAD Kontorutstyr - Kontormaskiner Innredninger i stål og tre</p>	<p>ALFR. GRØNNEBERG Urmaker & Optiker Fredrikstad</p>	<p>BIRGER W. DUES FARVEHANDEL Malerverver - Vaskeartikler Parfymeri Tlf. 2806 - Fredrikstad</p>
---	--	--

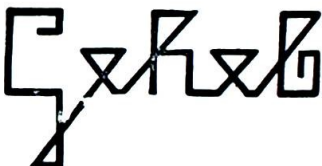

HAMAR

<p>HEDMARK MEIERI HAMAR</p>	<p>NEBB's HAMAR-AVDELING A/S</p>	
<p>HUGO HOFFSTEN Handelsgartneri og Blomsterforretning Hamar</p>	<p>KNUTSTAD & HOLEN FISK OG VILT Hamar</p>	<p>OSKAR WIIK Herreekvipering Skotøy Reiseartikler Strandgaten, Hamar</p>

MANDAL

<p>GERH. CHRISTENSENS SØNNER Manufakturforretning Mandal</p>	<p>ANNA SVEINDALS EFTF.'s Bokhandel Mandal</p>	<p>OLUF LOHNE Jernvarer - Bygningsartikler Rør og Sanitærartikler Mandal</p>
---	---	--

KRISTIANSAND S.

<p>SØRLANDS MARGARIN A/L Kristiansand S. Sørlands Margarin A/L Kr sand. S.</p>	<p> Konditori og Kafé</p>	<p>FORRETNINGEN FOR TAPET OG KUNST ARTIKLER Kristiansand S. Kongensgt. vis a vis St. Josephs hospital Telefon 3930</p>
<p> Knut Lie's Byens Stabbur TELEFON 2234 KRISTIANSAND S. VIS A VIS NORGES BANK Fetevareforretning - Salater - En gros og en detalj</p>	<p> TOLLBODGT. 2 - KRISTIANSAND S. TOR RUUD Aut. Rørleggerforretning Hannevik Terrasse 5 - Kristiansand S.</p>	
<p>HALVARD THORSEN A/S Aut. Rørleggerforretning Kr. 4gt. 17 - Kristiansand S.</p>	<p>SIGURD TVEDT Ur & Brilleoptikk Telefon 3427 - 4428 Kristiansand S.</p>	<p>HEISFABRIKK Brødrene Reber Vikeland st. Sørlandet</p>

OSLO

T. S. JACOBSEN

BEGRAVELSESBYRA

Ullevålsv. 1 - Oslo

Tlf. 33 23 34 - 33 22 46

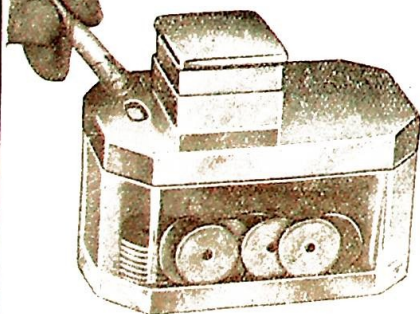
Privat 41 64 78 - 69 43 72

Jens J. Andersen
OSLO - CENTRALBORD 68 34 00
Beste leverandør av
KJØTT-FLESK-PØLSEVARER

ORAS

ØSLO RØRLEGGEBEDRIFT A/S

SPAR MENS DU HAR —
MEN SPAR I «KLAR»

«KLAR»

Fåes i banker over hele landet

Martin Olsen

Overretts sakfører

Stortingsgt. 4 - Telf. 41 67 39

OSLO

*All slags
forsikring*

ANTH. B NILSEN & CO'S

ASSURANCEBUREAU A/S

Rådhusgaten 27, Oslo.

Telefon 41 01 10.

HERMAN H. RITTERS

ESKEFABRIKK

Chr. Kroghsgt. 30, Oslo

Tlf. 42 34 66

SYKEHUS - BOLIGER - ØKONOMIAVDELINGER

C. Thune-Larsens

ARKITEKTKONTOR

Dalsveien 33 - Slemdal - Oslo

G. GALLIGANI

PRYD- OG BRUKSKUNST

OSLO

ODDVAR J. LØDENG
MURMESTER & ENTREPRENØR

ØKONOM Centralopvarming

Inneh.: Trygve A. Engh

Tlf. 42 51 33 - Oslo

Varme — Ventilasjon — Damp

Varmtvann — Olje — Stoker

Fyring — Kjelerrep. — Ettersyn

WISBECH
ARTISLERE

Majorstua - Oslo

MASKIN- OG ELEKTROTEKNISKE
FABRIKKER

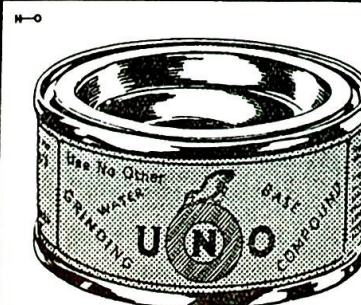
JOHAN OLSEN & SØNNER

Murmester & Entreprenørforretning

Etablert 1896

Kongensgate 17, Oslo

Telefon 42 99 90

Beste
og hurtigste
slipemiddel
for lager og
ventiler